

Jaarverslag PCBO Apeldoorn 2020

Overzicht van de scholen van PCBO Apeldoorn

Overzicht van de scholen van PCBO Apeldoorn (2020)

Naam school	Website school	Scholen op de kaart
PCBO De Bouwhof	bouwhof.pcboapeldoorn.nl	
PCBO De Diamant De Beemte	diamant.pcboapeldoorn.nl	
PCBO De Diamant Het Kristal	diamant.pcboapeldoorn.nl	
PCBO De Diamant Het Rooster	diamant.pcboapeldoorn.nl	
PCBO Emmaschool	emma.pcboapeldoorn.nl	
PCBO De Fakkel	fakkel.pcboapeldoorn.nl	
PCBO De Gong	gong.pcboapeldoorn.nl	
PC Daltonschool Ichthus	ichthus.pcboapeldoorn.nl	
PCBO Het Kompas	kompas.pcboapeldoorn.nl	
PCBO Koningin Juliana	kjs.pcboapeldoorn.nl	
PCBO Koningin Wilhelmina	kws.pcboapeldoorn.nl	
PCBO De Koreenaar	koreenaar.pcboapeldoorn.nl	
PCBO De Kring	kring.pcboapeldoorn.nl	
PC Jenaplanschool De Ontdekking	ontdekking.pcboapeldoorn.nl	
PC Montessorischool Passe-Partout locatie centrum	passepartout.pcboapeldoorn.nl	
PC Montessorischool Passe-Partout locatie Kerschoten	passepartout.pcboapeldoorn.nl	
PCBO Prinses Juliana	prjuliana.pcboapeldoorn.nl	
PCBO Prinses Margriet	prmargriet.pcboapeldoorn.nl	
PCBO De Ploeg	ploeg.pcboapeldoorn.nl	
PCBO De Regenboog - Osseveld	regenboog.pcboapeldoorn.nl	
PCBO De Regenboog - Woudhuis	regenboog.pcboapeldoorn.nl	
PCBO De Sjofar	sjofar.pcboapeldoorn.nl	
PCBO De Sjofar – Prinses Beatrix	sjofar.pcboapeldoorn.nl	
PCBO De Terebint	terebint.pcboapeldoorn.nl	
PCBO De Touwladder	touwladder.pcboapeldoorn.nl	
PCBO De Wegwijzer	wegwijzer.pcboapeldoorn.nl	
PC Daltonschool Willem van Oranje	wvo.pcboapeldoorn.nl	

Contactgegevens PCBO Apeldoorn

Bestuursnummer 82526

Jean Monnetpark 27

7336 BA Apeldoorn

[055] 5 22 44 77

info@pcboapeldoorn.nl

www.pcboapeldoorn.nl

Inhoudsopgave

Voorwoord	6
A. Bestuursverslag	7
1 Over PCBO Apeldoorn	7
1.1 Wie zijn wij?	7
1.2 Visie, missie en kernwaarden	7
1.3 Strategisch meerjarenbeleid	8
1.4 Organisatie	9
1.5 Bestuur, toezicht en governance	9
1.6 Medezeggenschap	12
1.7 Dialoog met partners	13
1.8 Klachten(afhandeling)	14
2 Onderwijs en kwaliteit in 2020	15
2.1 Doelen onderwijs en kwaliteit	15
2.2 Onderwijs in coronatijd	15
2.3 Kansengelijkheid bevorderen	16
2.4 Onderwijsresultaten	16
2.5 Onderwijskwaliteit(zorg)	17
2.6 Ontwikkelingen passend onderwijs	17
2.7 IKC-ontwikkeling in beeld	18
2.8 Tevredenheidsonderzoeken in 2021	18
2.9 Nieuws van de inspectie	18
3 Personeel en professionalisering	19
3.1 Doelen personeel en professionalisering	19
3.2 Strategisch personeelsbeleid	19
3.3 Groeien; persoonlijk en als team	19
3.4 Resultaten medewerkersonderzoek 2020	20
3.5 Invloed corona op ontwikkeling	20
3.6 Focus op meer duurzame inzetbaarheid	20
3.7 Formatieontwikkelingen	21
4 Bedrijfsvoering	22
4.1 Doelen faciliteiten, inkoop en ICT	22
4.2 Op weg naar een nieuw meerjarenonderhoudsplan	22
4.3 Nieuwbouwprojecten	23
4.4 De (bouw)blik verder vooruit	23

4.5 Planmatig onderhoud, verbouw en renovatie	24
4.6 Klein onderhoud: meldingen gedigitaliseerd	24
4.7 Aandacht voor een beter binnenklimaat	24
4.8 Vier schoolpleinen 'vergroend'	25
4.9 Zon op het schooldak	25
4.10 Permanent (samen)werken aan veilige, schone scholen	25
4.11 Onderwijs en ICT	26
5 Financiën	27
5.1 Onze meerjarenbegroting geeft richting	27
5.2 Nieuwe rol: Business Controller	27
5.3 Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs	28
5.4 Vermogenspositie onder de loep	28
5.5 Treasurystatuut geactualiseerd en vastgesteld	28
5.6 Toewijzing van middelen	28
5.7 Zo zetten we onderwijsachterstandsmiddelen in	29
5.8 Risicomanagement	29
6. Verantwoording financiën	30
6.1 Ontwikkelingen leerlingen en personeel in meerjarig perspectief	30
6.2 Staat van baten en lasten en balans	31
6.3 De belangrijkste ontwikkelingen in de meerjarenbegroting	33
6.4 Financiële positie	35
B. Jaarrekening	36
7. Jaarrekening 2020	36
7.1 Balans per 31 december 2020 (na resultaatbestemming)	36
7.2 Staat van baten en lasten over 2020	38
7.3 Kasstroomoverzicht 2020	39
7.4 Grondslagen voor de jaarrekening	40
7.5 Toelichting op de balans	44
7.6 Model G Verantwoording subsidies	49
7.7 Verslag inzet middelen project Brede School (project gemeente Apeldoorn)	50
7.8 Niet in de balans opgenomen verplichtingen	50
7.9 Toelichting op de staat van baten en lasten	51
C. Overige gegevens	61
7.10 Bestemming van het nettoresultaat	61
7.11 Gebeurtenissen na balansdatum	61
7.12 Bijlagen jaarrekening	62

Voorwoord

2020 was een jaar dat in alle opzichten memorabel mag worden genoemd voor ons onderwijs. Natuurlijk omdat het hele Nederlandse basisonderwijs heeft laten zien hoe ongelooflijk vindingrijk, flexibel en solide de sector is. Ook onze scholen hebben ieder voor zich, maar ook samen, een scala aan oplossingen voor online en offline onderwijs laten zien in een wereldwijde pandemie. Onze teams hebben alles uit de kast gehaald om kinderen les te blijven geven in steeds wisselende omstandigheden; van cohorten tot helemaal online, met pauzes samen of helemaal alleen vanuit je lokaal. Schouders eronder en lesgeven, dat is de mentaliteit die ons erdoorheen heeft gesleept. Ook de collega's op kantoor hebben blijk gegeven van een grote flexibiliteit en veerkracht en zijn bereid geweest over de grenzen van het gebruikelijke mee te bewegen om het onderwijs aan kinderen vorm te geven. Het past ons dan ook om nogmaals onze grote waardering en dank uit te spreken voor de manier waarop ons christelijk basisonderwijs in Apeldoorn is doorgedaan gedurende de coronacrisis dankzij onze PCBO-helden!

Gelukkig is er ondanks de beperkingen ook veel doorgedaan. We hebben als organisatie onze weg naar een meer professionele cultuur voortgezet door het leren kennen van elkaars drijfveren, voeren van een open dialoog en werken vanuit waarden. In veel teams en interne netwerken zijn de gesprekken op gang gekomen over wie je bent, persoonlijk en professioneel, wat je drijft en waar we elkaar kunnen versterken. Dit is de basis voor het professionele gesprek over onderwijs, leren vanuit een positieve mindset en elkaar aanspreken op een opbouwende manier. Daarmee hebben we organisatie breed een taal tot onze beschikking waarmee we de professionele dialoog voeren. Dit zal ons helpen om ook de lerende kracht in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) centraal te zetten, volop toegerust en bereid om de volgende ontwikkeling voor de klas in te gaan zetten. Bij het ter perse gaan van dit jaarverslag zien we de teams volop in de voorbereiding, om het samen leren verder te verdiepen met behulp van de interventies in dit NPO.

We hechten eraan om erop te wijzen dat dit in de lijn ligt van waar de vernieuwing van kwaliteitszorg en samen leren van teams al langer op gericht is. Niet alleen om achterstanden weg te werken, maar vooral om voortgang te boeken met kinderen, en niet alleen in taal, lezen en rekenen, maar in de brede ontwikkeling van kinderen. Ons interne gesprek over christelijke identiteit, waarden en burgerschap, waar onze scholen de komende jaren allemaal mee aan de slag zullen gaan, sluit daar naadloos op aan. Wat is een inclusieve samenleving? Wat betekenen onze kernwaarden voor jou? Lukt het je altijd om vertrouwen te hebben? Op alle niveaus kunnen we in de organisatie de nieuwe set van vijf kernwaarden koppelen aan de ontwikkeling van kinderen tot volwaardige burgers. In 2020 legden we hiervoor de basis. Op deze kernwaarden baseerde de Raad van Toezicht haar nieuwe waardengedreven kader. En het gaf een mooie richting aan de benoeming van twee nieuwe leden in de Raad van Toezicht.

En er was nog meer, veel meer vorig jaar zoals succesvolle werving van nieuwe medewerkers en directeuren. En nieuwe stappen in de huisvesting van Spreng Ugchelen en de vergevorderde plannen voor huisvesting van PCBO de Ploeg en PCBO de Sjofer. En... een nieuw integraal huisvestingsplan voor de komende jaren, dat voorziet in nieuwbouw en renovatie voor een flink aantal Apeldoornse scholen. Niet alleen dit resultaat, maar ook de weg ernaar toe zijn een mooi staaltje samenwerking tussen de schoolbesturen en de gemeente. Het geeft een solide basis voor de toekomst.

Vol vertrouwen op naar onderwijs dat bloeit en groeit, ook in de komende jaren.

Mede namens Jan Boomsma,
Esther Kopmels
Voorzitter Raad van Bestuur PCBO Apeldoorn

Apeldoorn, 1 juni 2020

**We zochten en vonden directeuren
en locatieleiders voor onze scholen.
Albert, Marlies, Freek, Sharon,
Nicolet, H el ene en Jeannette pakt
deze functies op. #topwerkgever**

1 Over PCBO Apeldoorn

Waar staan wij voor? Hoe ziet onze organisatie eruit en hoe geven wij vorm aan governance? Waarop focussen we ons met ons strategisch beleid? Met wie werken wij samen? In dit hoofdstuk meer over PCBO Apeldoorn.

1.1 Wie zijn wij?

Wij zijn een christelijke onderwijsorganisatie met 27 basisscholen in Apeldoorn. Elke school heeft een eigen karakter en identiteit, zodat kinderen en ouders bij ons altijd een school vinden die bij hen past. Onze visie en missie vormen onze gemeenschappelijke basis.

1.2 Visie, missie en kernwaarden

Visie

Vanuit een positief mensbeeld bouwen wij met elkaar aan onderwijs dat op het kind is gericht. Wij benaderen onze leerlingen, medewerkers en partners vanuit een positieve, ontwikkelingsgerichte grondhouding en dragen bij aan welzijn en geluk in opleiding, werk en leven.

Missie

Wij bieden op onze basisscholen betekenisvol en toekomstgericht onderwijs aan kinderen in Apeldoorn en omgeving. Dit doen wij nu, morgen en de komende jaren.

Vanuit onze visie en missie is onze belofte aan (toekomstige) leerlingen:

“Je kindertijd – van je geboorte tot de middelbare school. Niet zomaar een periode. Het is een tijd waarin je de basis krijgt voor de rest van je leven. Hoe je denkt. Hoe je speelt. Hoe je omgaat met anderen. Wat je droomt en ervaart. Wat je wilt bijdragen. Je bent bijzonder en je mag worden wie je bent. Wij geven je ruimte voor (persoonlijke) ontwikkeling. Met onze aandacht, ondersteuning, kennis, ervaring en christelijke inspiratie leer je jezelf ontwikkelen, in relatie met anderen. Vanuit deze basis leer je navigeren en je weg vinden. Zo kun je jouw waardevolle bijdrage leveren aan onze toekomst.”

Kernwaarden

In ons werk geven onze vijf kernwaarden richting. Dit zijn:

- Geloof in mensen
- Inspiratie
- Vertrouwen
- Empathie
- Autonomie

PCBO De Ploeg krijgt een nieuw schoolgebouw. We presenteerden de plannen, ideeën en plaatjes aan de betrokkenen. In 2022 verhuizen we naar het nieuwe gebouw!

Onze PCBO De Diamant Het Kristal maakte muziek samen met kinderen uit het speciaal onderwijs. Een mooi project voor een positieve verbinding tussen kinderen met en zonder verstandelijke beperking.

1.3 Strategisch meerjarenbeleid

Om ervoor te zorgen dat kinderen met hun talenten kunnen bijdragen aan de samenleving, werken we vanuit ons strategisch meerjarenbeleid 2019-2023 aan vijf speerpunten:

1 Identiteit laten leven

Onze christelijke grondslag is ons moreel kompas. Hierover zijn wij steeds met elkaar in gesprek. Wij willen kinderen een levensbeschouwelijk kader meegeven vanuit onze christelijke identiteit en vanuit een open visie op burgerschapsvorming. De C in PCBO Apeldoorn is op onze scholen een levendige werkelijkheid, bijvoorbeeld in de vorm van verhalen, rituelen en liederen.

2 Passend onderwijs

Wij willen kinderen gelijke kansen bieden en werken binnen onze organisatie en samen met partners in Apeldoorn en omgeving aan steeds beter passend en persoonlijk onderwijs.

3 Onderwijskwaliteit

Wij leren het onderwijs elke dag beter te maken. We leren van elkaar in netwerken en werken op een open en positieve manier samen. We tonen eigenaarschap en zijn ons bewust van onze voorbeeldfunctie naar anderen.

4 Topwerkgeverschap

Wij zien onze medewerkers. Zij krijgen ruimte, vertrouwen en we dagen ze uit om zich te blijven ontwikkelen en hun talenten te benutten. Wij blijven ons ook als organisatie en werkgever ontwikkelen, zodat we ons werk met plezier kunnen doen.

5 Innovatie

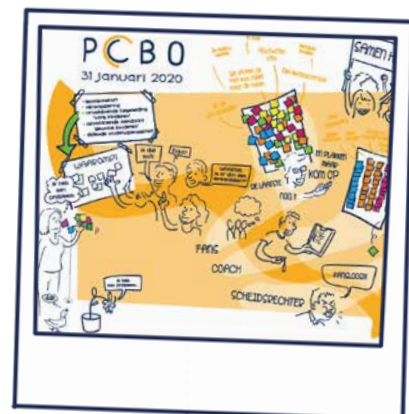
We juichen vernieuwing toe. In de klas, in de school, in de totale organisatie. We zijn flexibel, ontwikkelingsgericht en tonen lef.

We organiseren ons in themagroepen om aan deze speerpunten te werken. Directeuren, stafmedewerkers, leerkrachten en intern begeleiders maken in deze groepen samen beleid op deze thema's (en stellen dit voor aan de Raad van Bestuur) en maken de speerpunten praktisch voor de gehele organisatie.

In dit [filmpje](#) is ons strategisch meerjarenbeleid samengevat. Download hier het [strategisch meerjarenbeleid](#) op papier.

Het onderwijs staakte voor een betere CAO. Op de twee stakingsdagen werkten we met collega's aan het onderwijs van de toekomst. We verzonnen oplossingen om ons onderwijs en werkplezier goed te houden.

1.4 Organisatie

Kinderen staan centraal in alles wat wij doen en daarop is onze organisatie ingericht. Stafdiensten ondersteunen scholen, zodat zij zich optimaal kunnen richten op het geven van goed onderwijs.

1.5 Bestuur, toezicht en governance

De Raad van Bestuur geeft richting aan de organisatie en is onder meer verantwoordelijk voor het ontwikkelen en uitvoeren van het meerjaren strategisch beleid. De Raad van Toezicht houdt toezicht op het reilen en zeilen van onze organisatie. De Raad keurt het strategisch meerjarenbeleid goed, net als de begroting en jaarrekening. Ook is de Raad van Toezicht werkgever van de Raad van Bestuur.

Samenstelling Raad van Bestuur

Naam	Hoofdfunctie	Nevenfuncties
Esther Kopmels	Voorzitter Raad van Bestuur	<ul style="list-style-type: none"> Bestuurslid Passend Onderwijs (Samenwerkingsverband Apeldoorn) (onbetaald) Bestuurslid Kids College Apeldoorn (onbetaald) Voorzitter Stichting Onbegrijpelijk Brein (onbetaald) Bestuurslid Spottanzania (onbetaald)
Jan Boomsma	Lid Raad van Bestuur	<ul style="list-style-type: none"> Voorzitter MR SBO Springplank Harderwijk (onbetaald) Lid bestuur New Tech Park Apeldoorn (onbetaald)

We maakten een start met het opknappen van vier schoolpleinen. Weg met de tegels, meer spelen in het groen en meer beleven. Mede mogelijk gemaakt door Gemeente Apeldoorn.

Onze PCBO De Sjofar Prinses Beatrix verwelkomde de vierjarige Miley, de 100e leerling. Best bijzonder voor een school in het kleine dorp Wenum-Wiesel.

Samenstelling Raad van Toezicht

Naam	Hoofdfunctie	Nevenfuncties
Mevr. I. Lammerse	Voorzitter College van Bestuur Katholieke Pabo Zwolle	<ul style="list-style-type: none"> • Vicevoorzitter Raad van Toezicht PCBO Apeldoorn tot 1 november 2020 • Voorzitter van de remuneratiecommissie van PCBO Apeldoorn tot 1 november 2020 • Voorzitter Stichting Theole (onbetaald) • Lid bestuur Radiant lerarenopleidingen (onbetaald) • Lid bestuur Zestor (onbetaald)
Mevr. C.E. Krist - Spit	Bestuurder Staring College in Lochem en Borculo	<ul style="list-style-type: none"> • Lid Raad van Toezicht PCBO Apeldoorn • Voorzitter onderwijskwaliteitscommissie van de Raad van Toezicht van PCBO Apeldoorn
Mevr. I. Sterenborg – Van der Schaaf	Bestuurder CSG Het Noordik in Almelo	<ul style="list-style-type: none"> • Lid Raad van Toezicht PCBO Apeldoorn • Voorzitter van de auditcommissie van PCBO Apeldoorn • Lid Algemeen Bestuur VO-Raad (onbetaald)
Dhr. G.A. Biersteker	Organisatieadviseur/interim manager ACTA-Advies in Amersfoort	<ul style="list-style-type: none"> • Lid Raad van Toezicht PCBO Apeldoorn tot 1 november 2020 • Voorzitter van de auditcommissie van PCBO – tot 1 november 2020
Dhr. B.J. ter Weel	<ul style="list-style-type: none"> • Algemeen directeur SEO Economisch Onderzoek in Amsterdam • Hoogleraar economie Universiteit van Amsterdam 	<ul style="list-style-type: none"> • Voorzitter Raad van Toezicht PCBO Apeldoorn. • Lid van de onderwijskwaliteitscommissie van PCBO • Bestuurslid Koninklijke Vereniging voor de Staathuishoudkunde (onbetaald) • Co-editor De Economist (onbetaald) • Kroonlid Sociaal Economische Raad (SER) (onbetaald) • Lid Raad van Advies Instituut voor informatierecht (onbetaald) • Mededirecteur bij de KHMW (Koninklijke Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen) (onbetaald) • Research fellow (onbetaald) van: <ul style="list-style-type: none"> - Tinbergen Instituut, Amsterdam - Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt, Uni-Merit en Network Sociale Innovatie van Universiteit Maastricht - SKOPE, Oxford University - Institute of Labour Economics, Bonn
Dhr. R.E. van der Pot	CFO HPI-Group BV	<ul style="list-style-type: none"> • Lid Raad van Toezicht PCBO Apeldoorn - per 15 oktober 2020 • Lid auditcommissie PCBO Apeldoorn - per 15 oktober 2020
Mw. M.J. Stam	Directeur Dienst Bestuurszaken en Informatiemanagement en Secretaris College van Bestuur Saxion	<ul style="list-style-type: none"> • Lid Raad van Toezicht PCBO Apeldoorn - per 15 oktober 2020 • Lid onderwijscommissie PCBO Apeldoorn - per 15 oktober 2020 • Lid remuneratiecommissie PCBO Apeldoorn - per 15 oktober 2020

Jaarverslag

In 2020 heeft de Raad van Toezicht zeven keer met de Raad van Bestuur vergaderd. De voorzitter van de Raad van Toezicht bereidde deze vergaderingen met de voorzitter van de Raad van Bestuur voor. Daarnaast zijn er afzonderlijke vergaderingen van de Raad van Bestuur met de verschillende commissies geweest. De remuneratiecommissie, audit- en onderwijskwaliteitcommissie hebben hiervan steeds verslag uitgebracht in de vergaderingen van de Raad van Toezicht.

Belangrijke thema's waarover de Raad van Toezicht in 2020 heeft vergaderd waren:

Corona

Uiteraard is dit ook bij de Raad van Toezicht onderwerp van gesprek geweest. De Raad heeft nauwkeurig gevolgd welke maatregelen de Raad van Bestuur heeft genomen op dit gebied. De Raad van Toezicht heeft bewondering voor de wijze waarop de hele organisatie zich heeft ingezet om, ondanks alle beperkingen, de leerlingen toch onderwijs te kunnen bieden. Dit gebeurde zowel online als fysiek. De Raad van Toezicht spreekt waardering hiervoor uit aan alle medewerkers van PCBO.

Governance

Gedurende het afgelopen jaar heeft de Raad van Toezicht een toolbox samengesteld met betrekking tot het intern toezichtskader. In deze toolbox zijn bijvoorbeeld opgenomen het managementstatuut, het reglement van de Raad van Toezicht en de reglementen voor de auditcommissie, de onderwijskwaliteitcommissie en de remuneratiecommissie. Alle documenten zijn vernieuwd en inmiddels vastgesteld door de betrokken bestuursorganen. Ook de herziening van de statuten is in materiële zin afgerond. De akte dient nog wel gepasseerd te worden bij de notaris.

Financiën

Het vernieuwde treasurystatuut is vastgesteld door de Raad van Toezicht. In 2020 is gestart met de verkenning van de mogelijkheid schatkistbankieren. Daarnaast zijn het bestuursverslag en de jaarrekening over 2019 vastgesteld en is naar aanleiding daarvan het eerste jaar van de nieuwe accountant geëvalueerd.

HR

De Raad van Toezicht is, naast het algemene personeelsbeleid, geïnformeerd over het nieuwe functiebouwwerk voor het primair onderwijs. In de CAO is afgesproken dat het functiebouwwerk vóór 1 augustus 2020 geactualiseerd moet zijn. PCBO heeft besloten in 2020 alle functiebeschrijvingen te actualiseren c.q. te vervangen.

Eén van de vergaderingen heeft de Raad van Toezicht besteed aan het uitvoeren van een zelfevaluatie. Hierbij is aan de hand van casuïstiek gekeken naar de handelwijze van de verschillende leden van de Raad van Toezicht. Bij deze zelfevaluatie hebben de leden van de Raad ook kennisgemaakt met de methode ME+U. Deze methode wordt momenteel binnen de organisatie geïntroduceerd en geeft via drijfveren een moderne kijk op persoonlijke ontwikkeling en samenwerking in werksituaties.

Naast bovengenoemde thema's heeft de Raad van Bestuur de Raad van Toezicht steeds tussentijds geïnformeerd over de kwaliteit van het onderwijs, de huisvesting, de aangelegenheden met betrekking tot ICT en Inkoopleid, de HR-zaken (waaronder ziekteverzuim), de planning en controlcyclus en (de uitvoering van) het lopende financieel beleid. Hiertoe maakt de Raad van Bestuur zowel financiële als niet financiële rapportages. Deze rapportages maken integraal deel uit van het instrumentarium van de toezichthouders.

Naast bovenstaande voert de Raad van Toezicht haar toezichthoudende rol uit door het afleggen van schoolbezoeken. Begin 2020 heeft de Raad van Toezicht nog een tweetal schoolbezoeken kunnen afleggen aan PCBO De Sjofer-Prinses Beatrix en Kindcentrum PCBO De Gong. De overige bezoeken moesten worden geannuleerd vanwege de voortdurende Corona-crisis.

De Raad van Toezicht heeft voorts nog tweemaal met een vertegenwoordiging van de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR) vergaderd over de algemene gang van zaken en specifieke thema's.

Tenslotte heeft de Raad van Toezicht in 2020 afscheid genomen van twee van haar leden. Per 15 oktober 2020 heeft de Raad van Toezicht twee nieuwe leden kunnen verwelkomen.

Governance: ontwikkelingen in 2020

De Raad van Bestuur en de Raad van Toezicht van PCBO Apeldoorn hebben hun eigen taken en bevoegdheden, die zijn vastgelegd in de statuten en reglementen van onze stichting. Beide raden werken volgens de Code Goed Bestuur, zoals vastgesteld door de PO-Raad. De bestuurlijke inrichting en het bestuurlijk functioneren worden getoetst aan de principes van de code. Van die code wordt in principe niet afgeweken en gebeurt dit tóch dan wordt dit goed gemotiveerd toegelicht. De code nodigt uit om eigen keuzes te maken en om die te verantwoorden en wij gebruiken de code dan ook als reflectie-instrument.

Vijf kernwaarden

De Raad van Bestuur heeft ervoor gekozen in de nieuwe statuten vijf kernwaarden toe te voegen die als leidraad gelden voor het handen en voeten geven aan onze missie en visie. Deze kernwaarden zijn ontstaan in gesprekken met de directeuren en de toezichthouders van de organisatie. Met de kernwaarden autonomie, geloof in mensen, vertrouwen, empathie en inspiratie wil de Raad van Bestuur de organisatie kernwoorden meegeven om christelijk onderwijs open, inclusief en eigentijds te positioneren in de 21 eeuw.

Governance in de praktijk

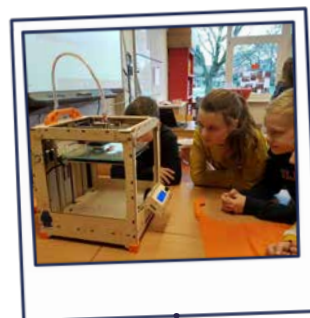
De Raad van Toezicht kiest voor waardengericht toezicht. In 2020 is hiervoor een toolbox ontwikkeld, met daarin werkwijzen en instrumenten voor waardengedreven governance in de praktijk. Er zijn nieuwe statuten gemaakt waarin de topstructuur van PCBO Apeldoorn is aangepast van een hiërarchische Raad van Bestuur, naar een gelijkwaardig College van Bestuur. De nieuwe statuten zullen in het voorjaar van 2021 ingaan. Ook is de gesprekkencyclus tussen de Raad van Toezicht en de Raad van Bestuur aangepast naar een meer waarderende werkwijze, gebaseerd op een positief mensbeeld, positieve psychologie en waarderend onderzoeken.

1.6 Medezeggenschap

Medezeggenschap van ouders en medewerkers is op scholen geregeld via de medezeggenschapsraad. Op stichtingsniveau is de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR) gesprekspartner van de Raad van Bestuur. In de GMR zijn 7 ouders en 6 medewerkers van ruim de helft van onze scholen vertegenwoordigd. GMR-leden onderhouden contacten met alle scholen en blijven zo goed in verbinding met hun 'achterban'. Twee keer per jaar gaat de GMR in gesprek met een aantal leden van de Raad van Toezicht.

PCBO De Sjofar Prinses Beatrix riep een Praktijkklas in het leven voor kinderen die stilzitten wat lastig vinden. De praktijktaak is een korte, prettige, actieve onderbreking zodat kinderen daarna met goede moed weer verder kunnen.

Onze groep 7 en 8 van PCBO De Korenaar bouwden zelf een 3D-printer. Van techniek, coderen tot bouwen en printen. Leerzaam en super leuk!

1.7 Dialoog met partners

Wij werken vanzelfsprekend samen met kinderen en hun ouders. Als onderwijsorganisatie zijn wij ook volop in verbinding met samenwerkingspartners in kinderopvang, onderwijs, jeugdhulp, sport en cultuur. Samen bieden wij kinderen in Apeldoorn maximale ontwikkelingskansen. Een greep uit onze stakeholders en samenwerkingspartners en samenwerkingsverbanden met wie wij op structurele basis in dialoog zijn, staat in onderstaand schema.

Samenwerkingsverband passend onderwijs	Met het samenwerkingsverband geven wij beleidsmatig verder vorm en inhoud aan passend onderwijs. Vanuit het samenwerkingsverband krijgen onze scholen ondersteuning van orthopedagogen, psychologen, onderwijsdeskundigen en maatschappelijk werkers bij het beantwoorden van specifieke ondersteuningsvragen van leerlingen.
Kinderopvangcentra zoals Doomijn, DOK13, MAM's Kinderopvang en Bixo.	Met kinderopvangcentra werken onze scholen aan een doorgaande ontwikkelingslijn voor kinderen van 0 tot 4 jaar, voor en na schooltijd.
PO-Raad	PCBO Apeldoorn is lid van de PO-Raad en heeft zitting in de arbeidsvoorwaardencommissie.
GGD	In 'coronajaar' 2020 werkten we extra intensief samen rondom testen en bron- en contactonderzoeken.
Centrum voor Jeugd en Gezin	Er is intensieve afstemming en ketensamenwerking om kinderen met ondersteuningsvragen en hun gezinnen de juiste zorg te bieden.
Kids College Apeldoorn	Kids College ondersteunt ons bij extra aandacht voor studiekeuze en oriëntatie op beroepen voor groepen leerlingen die hier (extra) behoefte aan hebben.
Leerplein055 en Veluwe Onderwijs Groep	Met deze collega-onderwijsinstellingen werken we in Apeldoorn intensief samen om bijvoorbeeld onderwijsachterstanden tegen te gaan en passend onderwijs steeds beter vorm te geven voor alle kinderen in Apeldoorn en omgeving.

Maart

16 maart sloten onze scholen voor de eerste keer hun deuren om de verspreiding van het corona-virus tegen te gaan. We regelden onderwijs op afstand voor ieder kind.

Op 31 maart zonden we het eerste 'Hey thuis! School hier! Over.' uit. Een speciaal journaal om onze scholen en de kinderen aan elkaar te verbinden nu iedereen thuis aan school werkt.

1.8 Klachten(afhandeling)

Door open en constructieve communicatie waarin ruimte is voor feedback en opbouwende kritiek, proberen wij klachten te voorkomen. Natuurlijk kan het desondanks zijn dat een leerling, ouder, medewerker of samenwerkingspartner een klacht heeft. In onze klachtenregeling staat hoe je een klacht indient en hoe wij daarmee omgaan.

Afhandeling klachten

Elke school heeft een vertrouwenspersoon en ook als stichting hebben wij die. Zij werken volgens de richtlijnen van de Landelijke Klachtencommissie. We nemen elke klacht zeer serieus en proberen zo mogelijk tot een oplossing te komen. Onze vertrouwenspersoon kreeg in 2020 vijftien meldingen, waarvan er negen van ouders kwamen en zes van medewerkers. In verband met coronamaatregelen moest een deel van deze meldingen telefonisch afgehandeld worden. Van alle meldingen werden er twee doorverwezen naar de Inspectie van het Onderwijs, drie naar de Raad van Bestuur, twee naar stafafdeling HRM, twee naar een schooldirecteur en vier melders kregen rechtstreeks advies van de vertrouwenspersoon.

Meer informatie over de [klachtenregeling](#).

April

We stuurden onze collega's een vrolijk bedankje (voor henzelf en om uit te delen) voor hun inzet, flexibiliteit, vindingrijkheid en energie tijdens onderwijs op afstand in deze gekke corona-tijd. #samen

We maakten een professionaliseringsslag op gebied van rouwbegeleiding van kinderen en onze collega's door middel van een opleiding tot rouwexpert op elke school en een rouwkoffer.

2 Onderwijs en kwaliteit in 2020

Aan welke doelen hebben wij in 2020 gewerkt? Wat hebben wij bereikt en waaraan willen we nog werken? Daarover gaat het in dit hoofdstuk van het jaarverslag.

2.1 Doelen onderwijs en kwaliteit

In 2020 is aan de volgende doelen gewerkt:

- Basiskwaliteit op alle scholen.
- Scholen hebben zicht op hun onderwijskwaliteit.
- Efficiënte en effectieve inzet van middelen voor passend onderwijs.
- Verdere versterking van de samenwerking tussen scholen en externe (zorg)partners.
- Bevordering van kansgelijkheid door doelgerichte inzet van middelen.
- Extra investeren in educatief partnerschap met ouders door scholen waar kansen(on)gelijkheid een thema is.
- Herziening van de interne auditstructuur.
- Scholen ontwikkelen zich tot integrale kindcentra.
- Ontwikkeling van interne netwerken.
- We kijken naar de impact van Onderwijs2032 (de opbrengst van de maatschappelijke dialoog over de inhoud van het onderwijs richting 2032) voor het curriculum van onze scholen.

In volgende paragrafen doen we in samenhang verslag van onze inspanningen.

2.2 Onderwijs in coronatijd

Het jaar 2020 werd logischerwijs sterk gedomineerd door corona. Toen de schooldeuren sloten in maart, moesten onze onderwijsteams razendsnel omschakelen naar digitaal onderwijs. Een door ons ingerichte taskforce met directeuren, ICT'ers en de staffunctionaris onderwijskwaliteit stelde hiervoor een kader op.

Kijkend naar onderwijsresultaten, dan zien we dat een aantal kinderen basisvaardigheden sterker heeft ontwikkeld dankzij veel ondersteuning thuis. Helaas zijn er ook kinderen die een achterstand hebben opgelopen, bijvoorbeeld omdat zij thuis nauwelijks faciliteiten of de mogelijkheid hadden om goed aan de slag te gaan met hun werk. Scholen hebben hierop ingespeeld door deze leerlingen een aantal dagdelen naar school te laten komen. Landelijk inspectieonderzoek bevestigt ons beeld: de inspectie constateert dat verschillen tussen kinderen zijn toegenomen.

Mei

We zochten samen met kinderen naar leerkrachten, onderwijsassistenten en intern begeleiders en vonden hen. Welkom nieuwe collega's!

Vanaf maandag 11 mei mochten onze scholen weer deels open. Halve klassen, gedeeltelijk op school, gedeeltelijk thuis. Fijn om elkaar weer in kleine groepjes te zien!

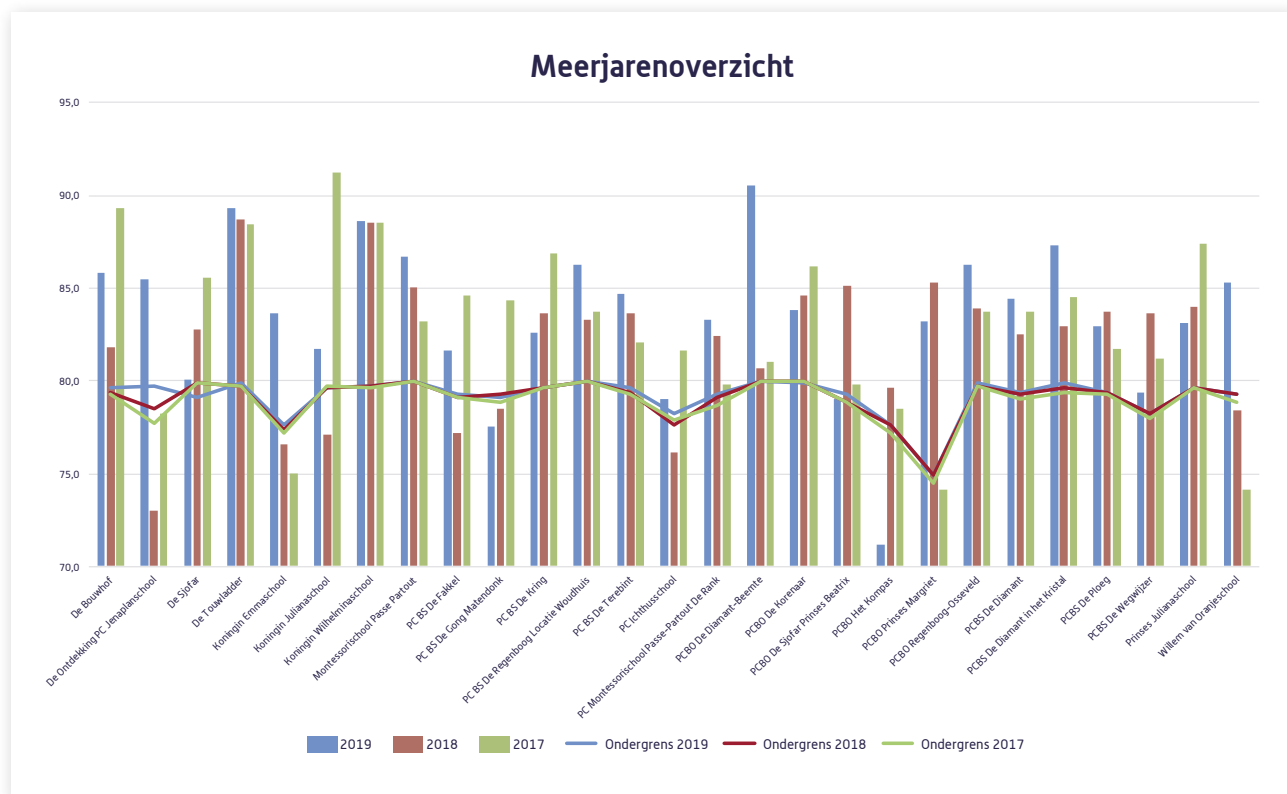
2.3 Kansengelijkheid bevorderen

De themagroep kansengelijkheid heeft een visie en plan gemaakt om kansenongelijkheid terug te dringen: dit wordt in 2021 voorgelegd aan de Raad van Bestuur. Het plan richt zich op vijf pijlers: pedagogisch en didactisch handelen, leertijd, aandacht en ondersteuning, educatief partnerschap en professionalisering. De themagroep adviseert om een verlengde schooldag in te voeren op scholen waar kinderen een groter risico lopen op onderwijsachterstand. Deze scholen hebben in 2020 al onderzocht wat hiervoor nodig is en starten in schooljaar 2021-2022 met zo'n verlengde schooldag. De themagroep educatief partnerschap ontwikkelde een toolbox met ideeën en instrumenten voor scholen om hiermee – mede om kansengelijkheid te bevorderen – aan de slag te gaan. De toolbox wordt in schooljaar 2020-2021 gepresenteerd in het directeurenoverleg.

2.4 Onderwijsresultaten

Onze scholen brengen jaarlijks de leeropbrengsten in brede zin in kaart. Die delen zij met kinderen, ouders en andere stakeholders. Lees hierover meer op de scholenwebsites. In dit bestuursverslag rapporteren we alleen over de eindopbrengsten van de jaarlijkse eindtoets, waarvoor onze scholen de [IEP-toets](#) gebruiken. In 2020 is die eindtoets in Nederland niet afgenomen in verband met de gevolgen van coronamaatregelen voor het onderwijs. Om toch iets te zeggen over de ontwikkeling afgelopen jaren, publiceren we hier (conform aangepaste wetgeving) de resultaten van de afgelopen drie jaren.

Waar leerlingen moeten staan aan het einde van hun schoolperiode, staat in zogenoemde referentieniveaus. Voor het basisonderwijs geldt het referentieniveau 1F als basisniveau en 1S voor kinderen die meer aankunnen. Op één school na haalt elke PCBO-school 1F. Voor de school die dit niet haalde is een verbeterplan gemaakt. Alle onderwijsresultaten op schoolniveau staan op [scholenopdekaart.nl](https://www.pcbo.nl/scholenopdekaart)

2.5 Onderwijskwaliteit(zorg)

De themagroep onderwijskwaliteit heeft in 2020 gewerkt aan de verdere invoering van modules van ons kwaliteitszorg-systeem (WMK/Mijnschoolplan). Ook is aandacht besteed aan het evalueren en maken van jaarplannen in dat systeem. Alle scholen professionaliseerden zich in het stellen van doelen voor referentieniveaus. Ook ging in schooljaar 2020-2021 het 'Lerende netwerk Rekenen' van start.

Een nieuwe manier van auditen is voorbereid: het auditkader is klaar en auditoren zijn geschoold. Zo staat alles in de startblokken om in 2021 te beginnen met auditen 'nieuwe stijl', gericht op verdere verbetering van onze onderwijskwaliteit. Een pilot was al gepland in april 2020, maar die kon in verband met de lockdown niet doorgaan. De Raad van Bestuur was van plan in 2020 deelnemen aan een sector-brede visitatie. Die is in verband met corona geannuleerd en vindt plaats wanneer dat mogelijk is.

2.6 Ontwikkelingen passend onderwijs

Wij proberen kinderen passend onderwijs te bieden, ook als zij iets extra's nodig hebben voor een optimale ontwikkeling. Vaak kunnen we door op tijd in te spelen op 'signalen' over een mogelijk stagnerende ontwikkeling, inzet van extra of specialistische ondersteuning verderop in de tijd voorkomen. 'Preventief werken' zijn dus sleutelwoorden, om zoveel mogelijk kinderen in hun eigen buurt of wijk passend onderwijs te bieden.

De themagroep passend onderwijs ontwikkelde in 2020 een menukaart 'lichte ondersteuning'. Hiermee hebben scholen vervolgens een plan gemaakt voor hoe zij de basisondersteuning die zij bieden, verder versterken. Dat varieert van extra handen in de klas tot bijvoorbeeld beeldcoaching. Natuurlijk kan het zijn dat een kind het beste op zijn plek is in het speciaal (basis)onderwijs. De zorgcoördinator heeft dan een belangrijke rol in de begeleiding van kind, ouders en scholen. Dat geldt ook als een kind overstapt van bijvoorbeeld speciaal (basis)onderwijs naar één van onze scholen. Dankzij goede samenwerking – ook met het Samenwerkingsverband passend onderwijs en de zorgcoördinatoren van de twee andere grote schoolbesturen in Apeldoorn – zitten kinderen sneller op een passende plek.

Ondersteuning van hoogbegaafde kinderen

In 2020 draaiden drie bovenschoolse plusklassen, bedoeld voor leerlingen uit groepen 5 tot en met 8 bij wie de ontwikkeling niet harmonieus verliep en waarvoor hun school op dat moment niet precies kon bieden wat zij nodig hadden. Eén ochtend per week kwamen deze kinderen naar de plusklas van De Regenboog-Osseveld om te werken aan specifieke doelen. We nemen de ervaringen van deze plusklassen mee in de verdere ontwikkeling van beleid voor onderwijs aan hoogbegaafde kinderen. De themagroep passend onderwijs maakte hier in 2020 voorstellen voor. Scholen gaan meer deskundigheid ontwikkelen en er komt een flexibele plusvoorziening, die in schooljaar 2021-2022 van start gaat.

Apeldoorns Fundament voor de Jeugd

De voorzitter van de Raad van Bestuur nam actief deel in Apeldoornse netwerken om tot een meer gezamenlijke visie voor passend onderwijs te komen en om de ketensamenwerking met partners in jeugdhulp en jeugdzorg verder te versterken. Het resultaat is het samen opgestelde Apeldoorns Fundament voor de Jeugd, dat komende jaren basis is voor beleidskeuzes van onderwijs en jeugdzorg.

Onze PC Montessorischool Passe-Partout Centrum kreeg een innovatieve Springlab Bewegvloer om bewegend leren mogelijk te maken. Een ontwikkeling in fysieke, motorische, sociaal-emotionele vaardigheden.

Fijn, onze scholen mochten weer helemaal open. Niet terug naar normaal, wel met maatregelen. Super om weer allemaal samen te zijn!

Juni

2.7 IKC-ontwikkeling in beeld

In 2020 is een tool ontwikkeld, waarmee elke school in beeld kan brengen hoever zij zijn in zijn ontwikkeling naar integraal kindcentrum (IKC). De themagroep IKC heeft gewerkt aan een handboek, met een fasering in drie fasen om te komen tot een IKC en wat daarvoor per fase nodig is. Het gaat daarbij vooral over hoe de samenwerking tussen de school en de kinderopvangorganisatie eruitziet en inhoud krijgt. Binnen PCBO Apeldoorn is er nog veel diversiteit op dit terrein en het handboek ondersteunt directeuren bij hun ontwikkeling naar een IKC.

2.8 Tevredenheidsonderzoeken in 2021

In verband met corona zijn er in 2020 geen tevredenheidsonderzoeken gedaan onder leerlingen en ouders. Deze onderzoeken zijn nu gepland in 2021.

2.9 Nieuws van de inspectie

Elf van onze scholen kregen de Inspectie van het Onderwijs op bezoek voor thematische onderzoeken naar didactisch handelen, zij-instroom en kwaliteitsverbetering en de leerlingenpopulatie. De inspecteurs gaven op open, positief-kritische wijze feedback waarmee scholen hun onderwijskwaliteit weer beter kunnen maken. Andere inspectieonderzoeken vonden in 2020 niet plaats.

Water drinken is gezond. PCBO De Gong liet daarom een watertappunt op het schoolplein maken om gezond leven en water drinken voor iedereen te stimuleren. #gezondeschool

Bij PCBO Koningin Wilhelmina namen we het 'lokaal van de toekomst' in gebruik. Een lokaal met verschillende plekken waar je staand, zittend, actief of juist ontspannen kan leren en werken.

3 Personeel en professionalisering

Werken in coronatijd trok in 2020 een zware wissel op onze medewerkers. Dankzij hun betrokkenheid, flexibiliteit en inzet is het gelukt om het onderwijs zo goed mogelijk te laten doorgaan. Dat is iets om trots op te zijn.

3.1 Doelen personeel en professionalisering

In 2020 is aan de volgende doelen gewerkt:

- Doorontwikkeling professionele cultuur via de methode ME+U.
- Uitvoering medewerkersonderzoek.
- Het interne ontwikkelingsaanbod.
- Het bevorderen van duurzame inzetbaarheid.

In de volgende paragrafen doen we in samenhang verslag van onze inspanningen.

3.2 Strategisch personeelsbeleid

Het strategisch personeelsbeleid komt voort uit ons strategisch meerjarenbeleid en is afgestemd op de jaarplannen van de scholen. Scholen kunnen binnen de kaders van het strategische personeelsbeleid eigen accenten leggen, passend bij wat daar specifiek nodig is. De stafdeling Human Resources (HR) monitort en evalueert het strategisch personeelsbeleid volgens afspraken frequent en doet dat onder meer in dialoog met teamleden, directeuren en de Raad van Bestuur. Uitkomsten van tevredenheidsonderzoeken en andere relevante managementinformatie worden hierbij betrokken. HR gaat ook regelmatig in gesprek met de personeelsgeleding van de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR).

3.3 Groeien; persoonlijk en als team

Met inzet van de methode ME+U stimuleren we persoonlijke groei en werken we aan een krachtige organisatiecultuur. Deze methode helpt om inzicht te krijgen in je drijfveren, je ontwikkelpotentieel, welke impact je wilt realiseren en hoe je feedback ontvangt en geeft. Het helpt ook om binnen PCBO Apeldoorn een meer gemeenschappelijke taal te ontwikkelen, wat meer onderlinge verbinding creëren makkelijker maakt. Naast de persoonlijke ontwikkeling en het beeld van jezelf, kijken we ook naar het beeld van het team en maken daarbij zichtbaar wat het potentieel is in het team. We dagen elkaar uit om uit je comfortzone te komen, te leren en te ontwikkelen. Als individu en als team.

We hebben interne cultuurambassadeurs opgeleid die scholen helpen om aan de slag te gaan met ME+U. We willen graag dat alle scholen hiermee binnen drie jaar aan de slag zijn. Doordat persoonlijk contact in 2020 heel beperkt of niet mogelijk was, is ons programma vertraagd. We pakten de draad weer op in 2021.

Noa, leerling van onze PCBO Koningin Wilhelminaschool, was in de race voor kinderburgemeester van Apeldoorn. We stemden allemaal fanatiek maar helaas werd iemand anders het. Wel goed gedaan Noa!

3.4 Resultaten medewerkersonderzoek 2020

Eind 2020 werden de resultaten bekend van het medewerkersonderzoek. We vragen dan onder meer naar bevlogenheid en betrokkenheid, beleving van werkdruk en leiderschap. In 2021 koppelen we de opbrengsten terug naar de scholen en maakt elk team een actieplan om basis van de uitkomsten weer verder te verbeteren.

				
+	7,1	5,9	6,5	Gevoel van waardering door PCBO Apeldoorn
+	7,3	6,8	6,5	Ontwikkelingsmogelijkheden organisatie
+	7,3	6,3	7,0	Tevredenheid org. PCBO Apeldoorn
-	7,1	6,8	7,8	Bereidheid tot extra inzet

3.5 Invloed corona op ontwikkeling

Elke school heeft een eigen scholingsplan. Daarnaast bieden we als PCBO Apeldoorn ook een ontwikkelingsaanbod op onze scholingskalender, dat inhoudelijk aansluit bij ons strategisch meerjarenbeleid. Helaas konden veel trainingen en workshops door coronamaatregelen niet doorgaan. Werken in coronatijd vroeg veel van medewerkers, waardoor zij sowieso minder toekwamen aan (online) scholing.

3.6 Focus op meer duurzame inzetbaarheid

Over thema's als werkdrukbeleving en verzuim zijn we regelmatig in gesprek met individuele medewerkers en schoolteams. In het laatste tevredenheidsonderzoek geeft 51 procent van onze medewerkers aan dat aandacht voor werkdrukbeleving nodig blijft. Overigens zien we ook verschillen tussen scholen, dus we besteden veel aandacht aan het delen van kennis en ervaringen met als doel: welke keuzes komen werkdrukvermindering ten goede?

In schooljaar 2019-2020 waren duurzame inzetbaarheid, belastbaarheid en beleving van werkdruk als agendapunten benoemd bij schoolteams. Hierover zijn mooie gesprekken gevoerd om in gezamenlijkheid knelpunten en oplossingen te bespreken en daarmee aan de slag te gaan.

Door corona is deze aanpak in het schooljaar 2020-2021 enigszins stil komen te liggen. We pakken acties weer op als het werkende leven op scholen weer genormaliseerd is en teambijeenkomsten weer mogelijk zijn. De verzuimcijfers daalden in 2020 wel met 1,24% naar 4,65%. Dat past bij het landelijke beeld van een dalend ziekteverzuim in coronajaar 2020.

Landelijk onderzoek toont aan dat deze daling voortkomt uit het feit dat de coronamaatregelen effect hebben op de verspreiding van andere infectieziekten. Tegelijkertijd zien we dat een crisis ook voor een periode heeft gezorgd voor extra adrenaline en thuiswerken brengt met zich mee dat je soms iets rustiger aan kan doen en je eigen werk kan indelen. Die mogelijkheden zijn er op de werkplek niet altijd. Hierdoor ben je in de gelegenheid om door te werken daar waar je je anders wellicht had ziekgemeld.

Onze groep 8'en namen afscheid. Anders dan normaal, maar gelukkig wel met een musical en corona-proof!

Bij het maken van een werkverdelingsplan – waarmee de medezeggenschapsraad moet instemmen - bepalen schoolteams hoe mensen en middelen ingezet worden het komende schooljaar. Er wordt goed gekeken naar ieders inzet: kunnen zaken anders? Doen we de goede dingen op de juiste manier? Werkdrukbeleving is dus steevast een gesprekstema, net als een optimale inzet van specifieke werkdrukmiddelen. Als gespreksleidraad gebruiken schoolteams de routekaart van de PO-Raad.

In 2020 werden werkdrukmiddelen onder meer ingezet voor de inzet van:

- onderwijsassistenten en leraarondersteuners;
- zelfstandigen als vakdocenten voor bijvoorbeeld bewegingsonderwijs, muziek en dans;
- een administratief medewerker;
- een coördinator voor de organisatie van [school]evenementen of activiteiten;

Voor de inzet van de extra werkdrukmiddelen is de voorgeschreven procedure gevolgd. Met de voorgestelde bestedingsplannen heeft iedere P-MR van de scholen ingestemd. In het boekjaar 2020 was de inzet van de extra middelen als volgt:

Bestedingscategorie	Besteed bedrag in 2020
Personeel	€ 1.289.200
Materieel	€ 11.300
Professionalisering	€ -
Overig	€ 34.500
Totaal	€ 1.335.000

3.7 Formatieontwikkelingen

Terugloop van leerlingen heeft uiteraard gevolgen voor onze formatie. Tot nu toe konden wij dit opvangen door medewerkers op andere scholen aan de slag te laten gaan: het voordeel van een grotere organisatie met 27 basisscholen. Ook in de nabije toekomst verwachten we geen gedwongen ontslagen. Gezien de krappe arbeidsmarkt denken we juist eerder meer vacatures te krijgen. Ontslagen die voortkomen uit het niet goed functioneren van medewerkers, overbelasting of verschillen van inzicht, proberen we te allen tijde te voorkomen. We gaan proactief in gesprek en bieden tijdig hulp en begeleiding.

De kinderen zijn met vakantie dus tijd voor onderhoud. We knapten schilderwerk en vloeren op, hielden een grote schoonmaak en verbouwden bijvoorbeeld bij PCBO De Sjofar Prinses Beatrix.

4 Bedrijfsvoering

Goed onderwijs vraagt om eigentijdse, goed onderhouden en veilige schoolgebouwen en faciliteiten. In 2020 werd opnieuw héél duidelijk dat inzet van ICT ons goed kan ondersteunen bij digitaal lesgeven en online samenwerken. Gelukkig investeren we al jaren in ICT-voorzieningen én scholing. Op dat stevige fundament konden we bouwen in 2020.

4.1 Doelen faciliteiten, inkoop en ICT

In 2020 is aan de volgende doelen gewerkt:

- Nieuwbouwprojecten.
- Achterstallig onderhoud, verbouw en renovatie.
- Groot onderhoud en klein onderhoud.
- Beheer schoolmeubilair.
- Schoonmaak.
- Energiebeheer.
- Zonnepanelen.
- Voorbereiding nieuw beleid.

In de volgende paragrafen staat hoe we aan deze doelen hebben gewerkt.

4.2 Op weg naar een nieuw meerjarenonderhoudsplan

Om directeuren en schoolteams zoveel mogelijk te ontzorgen, werken we vanuit het meerjarenonderhoudsplan aan groot onderhoud van schoolgebouwen. Voor 2020 maakten we hiervoor een jaarplan, waarin ook achterstallig onderhoud, eventuele verbouwingen en renovatie zijn opgenomen.

In 2020 is gestart met het opzetten van een nieuwe inventarisatie van alle gebouwen om met actuele data een nieuw, actueel en dynamisch meerjarenonderhoudsplan te maken voor al onze gebouwen. Begin 2021 hebben we hiervoor alle gegevens in beeld en we nemen het meerjaren [groot]onderhoud op in de meerjarenbegroting.

September

Los van elkaar openden onze scholen het nieuwe schooljaar met het thema 'En toen'. Met verhalen, activiteiten, filmpjes en muzikant Patrick gingen scholen aan de slag met 'En toen'.

We bouwden een nieuw schoolgebouw in Ugchelen. Op 15 september bereikte het gebouw het hoogste punt. Een feestelijk moment!

4.3 Nieuwbouwprojecten

De Kadernota Onderwijshuisvesting – door gemeente Apeldoorn en onderwijsinstellingen afgestemd – is leidraad voor nieuwbouw voor het Apeldoornse onderwijs. Vanuit de Kadernota 2016–2019 pakten wij drie nieuwbouwprojecten op.

1 Integraal kindcentrum Ugchelen

Een nieuw integraal kindcentrum in Ugchelen waarin onze scholen PCBO De Bouwhof en PCBO De Touwladder als één school verdergaat en gaat samenwerken met kinderopvang. De tijdelijke huisvesting aan de Hoenderloseweg en het gebouw van PCBO De Bouwhof wordt teruggegeven aan de gemeente. In 2020 is na sloop gestart met de bouw, dat in het eerste kwartaal van 2021 is opgeleverd. Vanaf september 2021 gaan de schooldeuren open voor kinderen.

2 Nieuwbouw De Maten voor PCBO De Ploeg

Samen met gemeente Apeldoorn en collega-onderwijsinstelling Leerplein 055 is in 2020 een ontwerp gemaakt voor het nieuwe schoolgebouw, waarin openbare basisschool De Marke de buurschool wordt van onze school PCBO De Ploeg. Na de aanbesteding, samenstelling van het bouwteam en de bestemmingsplanprocedure zal waarschijnlijk in het voorjaar van 2021 gestart worden met de bouw van de nieuwe school.

3 Renovatie PC Montessorischool PCBO Passe-Partout Kerschoten

Het ontwerp voor de gehele renovatie van PCBO Passe-Partout is gestart en is naar verwachting in het tweede kwartaal van 2021 klaar. Dan kan het aanbestedingstraject starten en kunnen we rond september 2021 starten met de (ver)bouw. Met de gemeente zijn we in overleg over tijdelijke huisvesting van onze leerlingen en medewerkers tijdens de werkzaamheden.

We hopen in 2021 een vierde project te starten: de nieuwbouw van PCBO De Sjofar in De Maten. Dit project hadden we graag al gestart, maar we moeten wachten op beschikbaarheid van tijdelijke huisvesting voor leerlingen en medewerkers. Hopelijk kunnen we het nieuwbouwproject in 2021 voorbereiden, zodat we in 2022 kunnen bouwen.

4.4 De (bouw)blik verder vooruit

Met gemeente en onderwijsinstellingen hebben we een doorkijk gemaakt naar komende twaalf jaar. Welke huisvesting is dan nodig? Het resultaat is een nieuw Integraal Huisvestings Plan (IHP) dat begin 2021 door de gemeenteraad is vastgesteld.

De uitwerking van het IHP voor de eerstkomende vier jaar staat in de Kadernota onderwijshuisvesting 2021–2024. Wij hebben goed onderbouwd welke bouwprojecten wat ons betreft prioriteit hebben en kunnen daarmee met goedkeuring van de gemeente, vast voorbereidend starten.

Wij zijn zelf bouwheer van alle nieuwbouw- en renovatieprojecten en die inzet wordt gefinancierd (ca. 2 procent per project), wat goed is voor de continuïteit van onze facilitaire stafafdeling. Die doet alles in eigen beheer en heeft veel kennis en ervaring opgebouwd, ook over kwaliteitsborging bij bouwprojecten en onderhoud.

Wisseling van de wacht in de Raad van Toezicht. Dag en bedankt Ingrid en Gerard. Welkom Monique en René, fijn dat jullie PCBO komen versterken.

23 september moest onze PCBO De Diamant Het Kristal dicht i.v.m. een corona-besmetting. De kinderen kregen onderwijs op afstand en mochten na een week gelukkig weer naar school!

4.5 Planmatig onderhoud, verbouw en renovatie

In 2020 is gestart met het in kaart brengen met het benodigde onderhoud van onze schoolgebouwen. Dit is gedaan, omdat een nieuw meerjarenonderhoudsplan gemaakt moest worden. In 2021 wordt het resultaat verwacht en zullen de consequenties voor het planmatig onderhoud en de manier van begroten daarvan worden bepaald. De gebouwen die grootschalige renovatie of vervangende nieuwbouw krijgen vanuit het IHP, nemen we nu niet mee voor grootschalig onderhoud. Hierdoor ontstaat ruimte voor verbetering van gebouwen van scholen die niet genoemd zijn in het IHP. In 2020 zijn we gestart met de dak- en gevelrenovatie van PCBO De Sjofer Prinses Beatrix. Het IHP helpt ons enorm bij strategische en financiële onderhoudsplanning voor de komende jaren.

4.6 Klein onderhoud: meldingen gedigitaliseerd

Jaarlijks begroten we circa 120.000 euro voor klein onderhoud op onze scholen. Denk aan reparatie van lekkages of defecte verlichting. Scholen melden dit soort zaken sinds 2020 allemaal digitaal bij leveranciers. De kosten van het klein onderhoud bleven in 2020 binnen de begroting.

4.7 Aandacht voor een beter binnenklimaat

Het binnenklimaat op scholen is al jaren niet op orde, maar kreeg door corona nog meer aandacht in 2020. Minister van OCW Slob heeft het Landelijke Coördinatieteam Ventilatie op Scholen (LCVS) gevraagd om voor 1 oktober 2020 inzichtelijk te maken of schoolgebouwen wel of niet aan de minimeisen voor luchtverversing voldoen.

LCVS heeft alle scholen – van oude tot nieuwe gebouwen – langs dezelfde meetlat gelegd en getoetst aan de hand van het Bouwbesluit, aanvullende richtlijnen en RIVM-eisen voor ventilatie. Er zijn minimale grenswaarden bepaald voor schoolgebouwen.

Om waar nodig de luchtkwaliteit en ventilatie te verbeteren, kunnen scholen gebruik maken van een rijkssubsidieregeling. Het ministerie van OCW draagt 30% bij in de kosten, de overige 70% komt voor rekening van het schoolbestuur en de gemeente waarvoor nadere afspraken worden gemaakt.

Waar de focus in het onderzoek ligt op luchtkwaliteit in leslokalen, kijken wij als PCBO Apeldoorn liever naar het gehele binnenklimaat van scholen. Dat heeft dus onze focus komende jaren en nemen we mee in alle onderhouds- en bouwplannen.

Onze PCBO De Regenboog-scholen maakten een mooie herdenkingsfilm om de omgekomen verzetsstrijders uit de Tweede Wereldoorlog in het Apeldoornse Bosch te herdenken. Een fysieke herdenking ging niet door i.v.m. de corona-maatregelen dus op deze manier stonden de scholen en 's Heeren Loo stil bij de herdenking.

Meer licht en zicht bij onze PC Daltonschool Ichthus. Een verbouwing zorgt voor meer openheid in de school. Op andere scholen gaven we de vloeren een onderhoudsbeurt in de herfstvakantie. Zo werken we aan een fijn schoolgebouw voor iedereen.

4.8 Vier schoolpleinen 'vergroend'

Dankzij subsidie van de gemeente hebben we in 2020 vier groene schoolpleinen gerealiseerd bij De Diamant Het Rooster, De Ontdekking, Willem van Oranje en PC Montessorischool Passe-Partout Centrum. Kinderen, ouders en buurtbewoners waren betrokken bij het ontwerpen van de pleinen.

In 2021 volgen meer groene pleinen bij PCBO De Fakkel en PCBO De Terebint en werkt een aantal scholen aan nieuwe plannen. Uiteraard hopen we dat de gemeente dit soort mooie projecten komende jaren blijft mee-subsidiëren.

4.9 Zon op het schooldak

Gemeente Apeldoorn financiert zonnepanelen en in 2020 is dit aanbesteed. In 2021 komen de zonnepanelen op de schooldaken te liggen.

4.10 Permanent (samen)werken aan veilige, schone scholen

Via de Risico-inventarisatie- en evaluatie (RIE) monitoren we de veiligheid in en rond onze schoolgebouwen. Van brandveiligheid tot speeltoestellen: we brengen mogelijke risico's in kaart en daarna volgen zo nodig verbeteringen.

Standaard laten we elk jaar CV-toestellen en warmteterugwinunits controleren, reinigen we straatkolken en verschoneren we speelzand.

In weekenden en vakanties worden schademeldingen of calamiteiten gemeld bij de stafafdeling Facilitair. Denk aan glasschade of een beveiligingsmelding. Dit lossen we uiteraard zo snel en zo goed mogelijk op, zo nodig in overleg met de gemeente. Zo kunnen leerlingen en medewerkers zonder al te veel overlast weer snel aan de slag.

In 2021 testen we een nieuw gebouwbeheersysteem op één school. In dit systeem staat dan alle relevante gebouw-informatie en bijvoorbeeld ook wat de aanwezige concentratie CO₂ is in een schoolgebouw. Zo'n systeem helpt ons om centraal meer inzicht te krijgen in veiligheid en onderhoud.

Onze scholen gebruiken veelal dezelfde schoolspullen en hetzelfde schoolmeubilair, waardoor we dit allemaal slim kunnen uitwisselen.

In 2020 zijn we aan de grote schoonmaak begonnen en hebben we op verschillende scholen flink opgeruimd. Verder zijn nu vrijwel alle scholen voorzien van passend toegangsbeheer. Een inkoopteam met daarin schooldirecteuren, stafmedewerkers en de Raad van Bestuur heeft de aanbesteding begeleid van ons nieuwe schoonmaakcontract. Eind 2020 viel de keuze op Asito. Ook voor catering is een nieuwe aanbesteding uitgezet.

De aanbesteding voor leermiddelen doen we samen met twee andere schoolbesturen en SIVON. Zo bundelen we onze kennis en kunnen we samen de best mogelijke prijs-kwaliteitverhouding en randvoorwaarden realiseren. De gunning was in het eerste kwartaal van 2021. Ook de plaatsing van zonnepanelen hebben we samen aanbesteed met twee andere schoolbesturen.

Andere aanbestedingen die liepen in 2020: het meerjarenonderhoudsplan, het ontwerp voor de renovatie van PC Montessorischool Passe-Partout Kerschoten en de uitvoering van het vermogensbeheer.

Onze collega's vinden het fijn bij PCBO te werken en vertellen daar graag over. Zoals collega Liliane van PCBO De Regenboog-Woudhuis: "Als ik dan zie dat kinderen iets doorkrijgen of iets nieuws leren geeft me dat zoveel energie!"

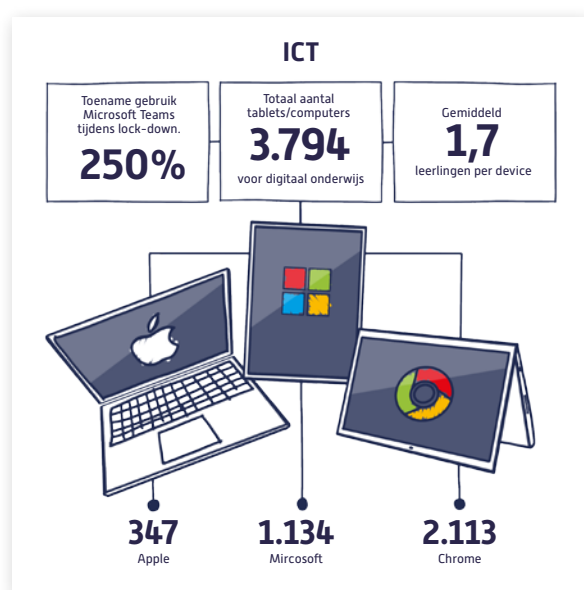
4.11 Onderwijs en ICT

Sinds schooljaar 2018–2019 werkt elke school aan het ontwikkelen en uitvoeren van een plan om ICT in te zetten voor het onderwijs – de laatste plannen zijn in 2020 uitgevoerd. Elke school is hierbij ondersteund door IT-Workz. ICT helpt ons om meer persoonlijk en passend onderwijs te bieden. We zien in de praktijk steeds meer mix ontstaan van boeken, digitale methodes en online leermiddelen. Onze interne ICT-ambassadeurs helpen scholen in hun wijk en stimuleren collega's bij onderwijsvernieuwing met hulp van ICT. Zij ondersteunen ook met materialen, laten nieuwe toepassingen zien en trainen en scholen medewerkers. Samen met HR is hiervoor een scholingsaanbod gemaakt. De inzet en rol van deze Wijk-ICT is in 2020 geëvalueerd. De rol blijft zeker bestaan, we kijken in 2021 hoe precies.

ICT in coronatijd

In coronatijd waren we erg blij met onze stevige ICT-infrastructuur en ons sterke netwerk. Online samenwerken en documenten delen deden we al veel en scholen waren dus al volop bezig met digitaal, adaptief onderwijs. Zo konden we snel omschakelen naar volledig digitaal lesgeven. We hebben gelukkig ook snel kunnen voorzien in devices voor kinderen die die thuis niet hadden. In een paar gevallen hebben we ook internet thuis mogelijk gemaakt zodat kinderen de lessen konden volgen.

In 2020 hebben we een nieuw netwerkcontract afgesloten, zodat we op het gebied van ICT-infrastructuur weer jaren vooruit kunnen. Voorgaande jaren is anderszins veel geïnvesteerd in ICT-voorzieningen en is voor 2020 (ook in de begroting) gekozen voor een pas op de plaats en voor het afronden van – onder meer – de onderwijs- en ICT-plannen op de scholen.

November

Gigant leidt op al onze scholen interne cultuurcoördinatoren op om cultuuronderwijs te borgen binnen elke school. Zo ontdekken kinderen hun creatieve talenten en kunnen ze deze inzetten.

17 november moest onze PCBO Het Kompas dicht i.v.m. een corona-uitbraak. Alle leerlingen kregen weer onderwijs op afstand en mochten na een week weer naar school.

5 Financiën

In 2020 deden we extra investeringen om goed onderwijs te kunnen blijven geven tijdens de coronacrisis. Zo zorgden we voor voldoende devices voor leerlingen om online les op te kunnen volgen, boden alternatieve scholingsprogramma's voor medewerkers, gaven extra geld uit aan vervanging van zieke medewerkers, pasten schoolgebouwen aan en maakten extra schoon. In dit hoofdstuk meer over waar we in 2020 aan werkten.

5.1 Onze meerjarenbegroting geeft richting

Onze meerjarenbegroting is richtinggevend voor ons financieel beleid. Voordat we die begroting maken, voeren we een brede dialoog in onze organisatie. Vanuit ons strategisch beleidsplan kijken we wat nodig is om onze ambities op het gebied van Onderwijskwaliteit, HR, ICT en schoolgebouwen te realiseren. Op basis van leerlingaantallenprognoses bepalen we hoeveel formatie nodig is en die formatiebehoefte vertegenwoordigt een loonkostensom.

Hoe goed we onze begroting ook plannen, het primair onderwijs is steeds sterk in beweging. Denk aan het Nationaal Programma Onderwijs, dat recent werd gepresenteerd. Ook thema's als het lerarentekort, werkdruk en integratie van ICT vragen continu om aandacht en hebben financiële gevolgen voor onze organisatie. En, zoals in het intro bij dit hoofdstuk aangegeven, had 'corona' in 2020 ook financiële impact op onze organisatie. In de begroting voor 2021 is ook nog rekening gehouden met mogelijk extra kosten vanwege corona voor onderwijskwaliteit, personeelsbeleid en huisvesting.

Vanzelfsprekend bewaken we mogelijke risico's zo goed mogelijk. We beheersen ons formatie- en begrotingsproces met behulp van het digitale systeem Cogix, hebben het meerjarenonderhoudsplan [zie hoofdstuk 4] herzien en geprofessionaliseerd, en identificeren regelmatig onze risico's. Het volgen van deze risico's en de beheersmaatregelen willen we een plek geven in onze managementrapportages, zodat iedereen in de organisatie zich bewuster wordt van (mogelijke) risico's voor onze bedrijfsvoering.

Scholen krijgen komende jaren meer beleidsruimte om hun schoolplannen te realiseren via hun schoolexploitatie. Dat komt als de nieuwe Wet vereenvoudiging bekostiging in 2023 in werking treedt. Deze wet is begin 2021 aangenomen door de Eerste Kamer. Doel van de wet is duidelijkere, eenvoudiger en voorspelbaardere bekostiging van ons onderwijs, door één bedrag per leerling per school te bekostigen. Er wordt dus geen onderscheid meer gemaakt tussen personele en materiële bekostiging en de berekening en verdeling van de bekostiging wordt sterk vereenvoudigd. Uiteraard bereiden wij ons goed voor op de nieuwe wetgeving.

5.2 Nieuwe rol: Business Controller

Hoe zorgen wij voor een toekomstbestendig ingerichte financiële organisatie? Op die vraag is in 2020 antwoord gegeven in een adviesrapport. Eén van de aanbevelingen is een heldere functiescheiding tussen Financial Controlling en de voor PCBO Apeldoorn nieuwe functie van Business Controlling. In 2020 heeft een Business Controller ad-interim deze functie al vormgegeven, in 2021 vullen we de functie in met een 'vaste' medewerker. Een ander aspect van de verdere professionalisering is een duidelijkere koppeling tussen de verschillende beleidsterreinen en financiën. In managementrapportages en besprekingen met staffunctionarissen komt dit al aan bod, we verwerken dit komende tijd sterker in onze planning- en control-cyclus.

December

We verrasten onze collega's met een smakelijk pakket van Sinterklaas. Even lekker samen genieten en vieren!

Op 16 december moesten onze scholen opnieuw dicht i.v.m. de corona-maatregelen. Vlak voor de kerstvakantie had dat nog wel even wat organisatorische voeten in de aarde.

5.3 Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs

Op de agenda van de Tweede Kamer staat binnenkort het adviesrapport 'Verslaglegging groot onderhoud schoolgebouwen'. De rode draad: hoe kunnen onderwijsorganisaties geleidelijk een voorziening treffen per onderhoudsinvestering? Deze nieuwe manier van opbouwen van de voorziening maakt het mogelijk om een reëler beeld te krijgen van de financiële uitgaven en mogelijke risico's in de meerjaren begroting. Tot de wet er door is, verwerken wij de kosten van groot onderhoud door deze te activeren op de balans en hierover af te schrijven.

5.4 Vermogenspositie onder de loep

In 2020 publiceerde de Inspectie van het Onderwijs de adviesnotitie 'Het detecteren van mogelijk bovenmatig publiek eigen vermogen'. Hiermee introduceert de inspectie een nieuwe berekeningsmethode om vast te stellen of het eigen vermogen van een schoolbestuur hoger is dan redelijkerwijs noodzakelijk is voor een gezonde bedrijfsvoering. Wij gaan komende tijd toetsen hoe deze nieuwe rekenmethode uitpakt voor onze vermogenspositie, rekening houdend met andere ontwikkelingen zoals de eerder genoemde vereenvoudigde bekostiging en het vormen van een onderhoudsvoorziening. We betrekken hier ook ons risicoprofiel bij.

5.5 Treasurystatuut geactualiseerd en vastgesteld

In 2020 hebben wij ons Treasurystatuut voor onze publieke en private middelen geactualiseerd en vastgesteld, conform de voorschriften in de 'Regeling beleggen, lenen, en derivaten OCW 2016' en de op deze regeling gepubliceerde wijziging van 2018. In dit statuut leggen we uit wat ons treasurybeleid is en wie welke verantwoordelijkheden en bevoegdheden heeft op dit beleidsterrein.

Publieke middelen die niet op korte termijn nodig zijn voor het onderwijs, belegden wij op een veilige manier, uitsluitend in vastrentende waarden en met gespreid risico. Vanwege uitblijvend rendement, gaan we onze beleggingsportefeuille afbouwen. We hebben ervoor gekozen het vrijkomende geld middels 'schatkistbankieren' onder te brengen bij het Ministerie van Financiën. Dit voorkomt een negatieve rente op ons banksaldo.

De waarde van ons belegde vermogen, inclusief gerealiseerde als ongerealiseerde koersresultaten en de opbrengsten (couponrente), was in 2020 -0,04 procent (2,23 procent in 2019). Ons vermogen dat bij de vermogensbeheerder was ondergebracht, was aan het eind van het boekjaar 5,4 miljoen euro. De looptijd van de obligatiebeleggingen was ultimo dit verslagjaar gemiddeld 2,67 jaar (per ultimo 2019: gemiddeld 3,49 jaar). Liquiditeiten voor de korte en middellange termijn zijn aangehouden in de vorm van direct opvraagbare tegoeden.

5.6 Toewijzing van middelen

Hoe wij middelen verdelen onder onze scholen, is vastgelegd in ons 'Allocatiebeleid PCBO Apeldoorn'. Directeuren en stafmedewerkers waren betrokken bij het maken van dit beleid en de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad stemde ermee in. Wij wijzen zoveel mogelijk kosten en baten toe op schoolniveau en de systematiek van DUO is leidend. Het geld dat door het Rijk wordt toegekend aan een school, gaat ook naar die school, net als extra toegekende subsidies of ondersteuningsmiddelen/arrangementsgelden van het samenwerkingsverband passend onderwijs. Zo hebben scholen veel beleidsruimte om hun personeelsformatie optimaal in te richten via hun schoolexploitatie en om hun schoolplannen uit te voeren.

Onze scholen dragen naar omvang bij aan bovenschoolse kosten. Denk aan onderhoud van gebouwen, schoonmaak, communicatie, ICT en loonkosten voor staffunctionarissen. Dit betalen zij uit (lumpsum)middelen voor personeel en materiële kosten, arbeidsmarktbeleid (exclusief werkdrukmiddelen) en de Prestatiebox. Ook zijn onze scholen solidair met elkaar: risico's voor zaken als ziekteverzuim, rechtspositioneel verlof, Bapo, ouderschapsverlof en werving en selectie dragen scholen samen.

5.7 Zo zetten we onderwijsachterstandsmiddelen in

Onderwijsachterstandsmiddelen gaan naar die scholen die dat gezien hun leerlingenpopulatie nodig hebben. Zij zetten extra personeel in en verkleinen de groepen en komende tijd volgt op sommige scholen een verlengde schooldag. Bij het toewijzen van de middelen, zijn de schoolscores van het Centraal Bureau voor de Statistiek leidend. Schooljaar 2019-2020 (het eerste jaar van de nieuwe bekostigingssystematiek) was nog wel een overgangsjaar. Een klein deel van de achterstandsmiddelen werd toen nog toebedeeld aan scholen die volgens de oude systematiek meer geld kregen. Dit deden we om te voorkomen dat we in de laatste fase van de personeelsplanning nog ingrijpende maatregelen moesten nemen. Directeuren waren betrokken bij dit besluit.

5.8 Risicomanagement

Wij besteden regelmatig en planmatig aandacht aan strategische en operationele risico's die ons onderwijs in de weg kunnen staan. We brengen risico's breed in kaart en kijken naar bestuur en organisatie, onderwijskwaliteit, personeel en organisatie, financiën, huisvesting en ICT. We monitoren elk kwartaal hoe het staat met het beheersen van gesignaleerde risico's. Bij het opstellen van onze begroting identificeren we ook mogelijke risico's en schatten ook financiële gevolgen in, mochten risico's zich inderdaad voordoen. In 2018 is een uitgebreide risico-inventarisatie gedaan en is een uitgebreid risicoprofiel uitgewerkt, in relatie tot ons vermogen. De conclusie: wij hebben risico's goed in beeld, hebben hiervoor passende maatregelen genomen en hebben gezien ons vermogen te maken met beheersbare risico's.

Wat zijn de belangrijkste risico's?

Fluctuatie in leerlingenaantallen

- We monitoren demografische ontwikkelingen elk jaar op basis van gemeentelijke leerlingenprognoses en koppelen die aan de meerjarenbegrotingen en formatieplannen.

Financiële gevolgen van beëindiging van een arbeidsrelatie

- HR-beleid is gericht op voorkoming van arbeidsgeschillen en we nemen budgetten op in de begroting voor outplacement of begeleiding van werk naar werk.

Instabiliteit bekostiging

- Eventuele gewijzigde bekostiging koppelen wij aan de prognose van het exploitatieresultaat om financiële consequenties in beeld te hebben, zo kunnen we zo nodig bijsturen.

Onvolledige indexatie van bekostiging

- Uitgangspunt is dat elke school een sluitende begroting heeft, budgetten worden toegekend aan bekende beschikkingen.

Hogere lasten dan begroot voor (vervanging van) ziekteverzuim

- We voeren preventief HR-beleid en kijken kritisch naar alternatieven voor vervanging. We monitoren het ziekteverzuim en de lasten voor vervanging elke maand.

Medewerkerstekort

- We werken met verschillende opleidingen samen om vacatures ook in de toekomst te kunnen blijven invullen.

Restrisico's

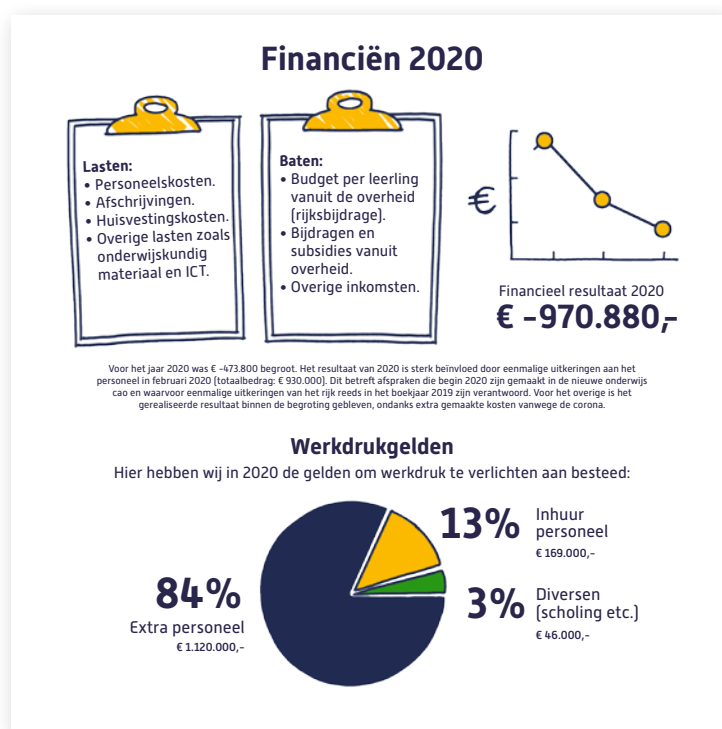
- We houden een buffer aan of restrisico's op te kunnen vangen.

De PCBO mini-kerstbeleving was een groot 'dank je wel' aan onze collega's. Middels een kerstgeschenk en een minifeestje op het schoolplein ontvingen collega's op een feestelijke manier hun kerstgeschenk.

6. Verantwoording financiën

In dit hoofdstuk – apart te lezen van de jaarrekening – verantwoorden wij de financiële staat van ons bestuur. We gaan in op het meerjarig perspectief, de baten en lasten en onze financiële positie.

6.1 Ontwikkelingen leerlingen en personeel in meerjarig perspectief

Prognoses leerlingen

	Vorig jaar 2019	Verslagjaar 2020	2021	2022	2023
Aantal leerlingen	5549	5500	5492	5463	5439

Deze leerlingenaantallen zijn gebaseerd op de prognoses van de scholen en komen globaal overeen met de meest recente voorspelling van de gemeente Apeldoorn. Ons doel is om ons huidige marktaandeel van 44 procent te behouden.

Prognoses FTE

Aantal FTE	Vorig jaar 2019	Verslagjaar 2020	2021	2022	2023
Bestuur/management	28,7	28,9	28	27	27
Onderwijzend personeel	340,9	342,0	339	336	333
Ondersteunend personeel	15,3	16,9	17	17	17

Wij verwachten komende jaren vrijwel hetzelfde aantal onderwijsgevenden aan het werk te hebben. We houden hierbij rekening met additionele Rijksbesteding voor vermindering van de werkdruk. Ook verwachten wij dat de maatregelen die we nemen om het ziekteverzuim te verminderen, een gunstig effect zullen hebben op onze formatiebezetting.

In bovenstaande prognoses is (mogelijke) uitbreiding van personeel als het gevolg van het in 2021 gepresenteerde Nationaal Programma Onderwijs, niet meegenomen.

6.2 Staat van baten en lasten en balans

Staat van baten en lasten	Realisatie vorig jaar 2019	Begroting verslagjaar 2020	Realisatie verslagjaar 2020	2021	2022	2023	Vershil verslagjaar t.o.v. begroting	Vershil verslagjaar t.o.v. vorig jaar
BATEN								
Rijksbijdragen	33.755.366	33.214.600	34.560.006	34.102.990	33.916.000	33.724.000	1.345.406	804.640
Overige overheidsbijdragen en subsidies	197.496	175.000	219.310	225.000	225.000	225.000	44.310	21.814
Baten werk in opdracht van derden	-	-	-	-	-	-	-	-
Overige baten	78.968	77.000	98.950	99.000	100.000	100.000	21.950	19.982
TOTAAL BATEN	34.031.830	33.466.600	34.878.266	34.426.990	34.241.000	34.049.000	1.411.666	846.436
LASTEN								
Personeelslasten	28.156.112	28.121.800	30.043.350	29.079.750	28.503.000	28.332.000	1.921.550	1.887.238
Afschrijvingen	579.251	631.900	645.244	655.000	750.000	861.000	13.344	65.993
Huisvestingslasten	1.922.723	2.415.300	2.269.957	2.332.800	2.072.000	2.047.000	-145.343	347.234
Overige lasten	2.938.731	2.806.900	2.902.634	2.905.900	2.841.000	2.845.000	95.734	-36.097
TOTAAL LASTEN	33.596.817	33.975.900	35.861.185	34.973.450	34.166.000	34.085.000	1.885.285	2.264.368
SALDO								
Saldo baten en lasten	435.013	-509.300	-982.919	-546.460	75.000	-36.000	-473.619	-1.417.932
Saldo financiële baten en lasten	25.827	35.500	12.038	10.000	-	-	-23.462	-13.789
Saldo buitengewone baten en lasten	-	-	-	-	-	-	-	-
TOTAAL RESULTAAT	460.840	-473.800	-970.881	-536.460	75.000	36.000	-497.081	-1.431.721

Verklaring belangrijkste verschillen tussen resultaat 2020 en de begroting

Het resultaat over 2020 van € -970.881 is aanmerkelijk minder gunstig dan voorzien in de begroting, waarin we nog uitgingen van een tekort van € 473.800.

Dit verschil van € -497.081 komt door:

- 1 eenmalige loonbetalingen in februari 2020 van € -930.000
- 2 de stelselwijziging 'groot onderhoud' in de jaarrekening (lagere lasten van € + 290.000)
- 3 extra uitgaven als gevolg van de coronacrisis

1 Eenmalige loonbetalingen

Afspraken over de eenmalige loonbetalingen in februari 2020 van € 930.000 zijn vastgelegd in de nieuwe cao. Het gaat om de aanwezige loonruimte voor 2019 en om afspraken uit het Convenant aanpak lerarentekort van 1 november 2019.

De dekking voor de loonruimte over 2019 is begrepen in de bekostiging die in 2019 is verantwoord. De kosten van de afspraken uit het Convenant aanpak lerarentekort zijn gedekt via een eenmalige aanvulling op de bekostiging van € 552.326. Die is in december 2019 ontvangen en is in het resultaat over 2019 verantwoord. Volgens de verantwoordingsvoorschriften voor het boekjaar 2019 was het niet toegestaan om de eenmalige loonbetalingen ten laste te brengen van het jaar 2019. Daarom zijn deze kosten als incidentele kosten van boekjaar 2020 te beschouwen.

2 Stelselwijziging groot onderhoud

In de begroting voor 2020 gingen wij ervan uit dat in het boekjaar 2019 een voorziening voor groot onderhoud zou zijn opgenomen. In verband met een wijziging van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving en verwachte ontwikkelingen in regelgeving die eind 2019 nog niet volledig duidelijk waren, besloot de Raad van Bestuur na overleg met de accountant een stelselwijziging door te voeren. Dit betekent dat uitgaven voor groot onderhoud op de balans worden geactiveerd en dat daarover wordt afgeschreven. Dit leidt tot een positief verschil van € 290.000 vergeleken met met de begrote onderhoudslasten. Dit bedrag bestaat uit het vrijvallen van dotaties en onttrekkingen aan een voorziening zoals opgenomen in de begroting, de uitgaven voor groot onderhoud die in 2020 zijn gedaan, minus de berekende afschrijvingstermijnen.

3 Extra kosten coronacrisis

Door de coronacrisis moesten wij in 2020 extra kosten maken voor vervanging van zieke werknemers en voor bijvoorbeeld extra schoonmaak van gebouwen en extra hygiëne- en veiligheidsmaatregelen. De totale extra kosten zijn € 410.000. Aan de andere kant zijn kosten bespaard, doordat vergaderingen, bijeenkomsten en scholing niet door konden gaan. Zo moest de PCBO-dag worden geannuleerd, net als een aantal marketing- en communicatieactiviteiten.

Overige verschillen resultaat 2020 en de begroting

De Rijksbijdragen waren in 2020 hoger dan begroot door:

- indexatie/kabinetbijdrage van de (personele) bekostiging met 2,83% en ramingsbijstellingen 0,7%, totaalbedrag, afgerond € 1.230.000
- meer ontvangen middelen voor verlaging van de werkdruk vanaf 1 augustus 2020 ad € 52.000 (besluit minister OCW met betrekking tot toepassing van een tweede kasschuif)
- overdracht van gelden uit het samenwerkingsverband passend onderwijs voor extra ondersteuning en projecten ad € 75.000

De nieuwe cao die begin 2020 is gesloten, resulteerde in een loonsverhoging van 4,5% per 1 januari 2020. Hiervan was 2,25% begroot. Verder is in de maand december nog eenmalig 0,7% uitgekeerd uit de ramingsbijstellingen van het Rijk over 2020. Het verschil in de realisatie voor beide cao-effecten bedraagt (afgerond) € 780.000. Een ander kostenverhogend effect van de nieuwe cao, is dat er met ingang van 1 augustus 2020 nieuwe inschalingen zijn voor directie en onderwijsondersteunend personeel.

De ophoging van de aanvullende Rijksbijdragen gaf in 2020 meer bestedingsruimte aan de scholen. Onze personele kosten waren minder, doordat het ziekteverzuim daalde van 5,87% in 2019 naar 4,65% in 2020. Hierdoor was minder vervanging nodig dan begroot. De kosten voor vervangingen waren begroot op basis van een ziekteverzuimgemiddelde van 5%. Overige personeelskosten waren ook lager dan begroot door minder scholingsactiviteiten en bijeenkomsten, begeleidingstrajecten en werving- en selectieactiviteiten.

Onze huisvestingslasten waren € 145.343 lager dan begroot. Hiervan is € 290.000 te verklaren door de eerdergenoemde stelselwijziging voor de verwerking van de kosten voor groot onderhoud. Verder waren de kosten hoger door de coronamaatregelen en door huurvergoedingen voor tijdelijke huisvesting.

Het verschil in de realisatie en begrote overige lasten ad € 95.734 is grotendeels te verklaren door de opnieuw toegenomen kosten van software, licenties en ICT-ondersteuning. De kosten voor de traditionele leermiddelen namen verder af. De kosten voor marketing en communicatie waren lager, omdat verschillende geplande activiteiten vanwege de coronacrisis dus niet konden worden uitgevoerd.

Verklaring belangrijkste verschillen resultaat 2020 en resultaat 2019

Over het boekjaar 2020 was het exploitatieresultaat € -970.881 tegenover € 460.840 in 2019, een negatief verschil van € 1.431.721. De belangrijkste verklaring van dit verschil is de eerder benoemde eenmalige loonbetaling in februari 2020 van € 930.000, waarvoor in 2019 (aanvullende) bekostiging is ontvangen. Deze eenmalige loonbetaling is voor een bedrag van € 552.326 gedekt uit een eenmalige uitkering uit het Convenant aanpak lerarentekort die in december 2019 is ontvangen en die in dat jaar is verantwoord. De verantwoording van de baten in het boekjaar 2019 en van de lasten in het boekjaar 2020, heeft geleid tot belangrijke verschuivingen in de exploitatieresultaten van beide boekjaren.

De Rijksvergoedingen namen in 2020 toe met de algemene prijsbijstelling voor de personele kosten van 2,83% en met ramingsbijstellingen van 0,7%. De loonruimte die hierdoor mogelijk werd, is via de nieuwe cao geeffectueerd. De ophoging van additionele middelen in 2020 – zoals het budget voor vermindering van werkdruk, het onderwijsachterstandenbeleid en overdracht van middelen van het samenwerkingsverband passend onderwijs – heeft geleid tot meer inzet van personeel. De personeelslasten stegen met € 1.921.550. De belangrijkste oorzaken zijn de eenmalige loonbetalingen en salarisverhogingen als gevolg van de nieuwe cao (totaalbedrag € 1.760.000). Het aantal personeelsleden nam in 2020 minder toe dan in 2019 (2,9 FTE). De inzet van personeel steeg licht door gebruik van additionele budgetten en vervangingen als gevolg van corona. De ziektevervangingen namen af door daling van het ziekteverzuim van 5,87% in 2019 naar 4,65% in 2020. De overige personeelskosten zijn in 2020 aanmerkelijk lager dan in 2019. Dit komt in belangrijke mate door de coronacrisis. Er waren minder activiteiten op het gebied van scholing en opleiding, begeleiding, werving en selectie en marketing en communicatie.

De afschrijvingslasten namen in 2020 toe met € 65.993 door de nieuwe investeringen in de ICT-vervangingsplannen van de scholen. In 2020 waren deze in totaal € 507.390 (in 2019: € 990.513). In de afschrijvingslasten zijn ook de afschrijvingen op groot onderhoud opgenomen (totaal € 26.241). De huisvestingslasten namen toe met € 347.234. Extra schoonmaakkosten als gevolg van de coronacrisis bedroegen € 201.000. Ook betaalden we huurvergoedingen voor tijdelijke huisvesting. De overige lasten waren vrijwel gelijk (verschil - € 36.097). De kosten van software, licenties en ICT-ondersteuning namen opnieuw toe. De kosten voor marketing- en communicatie waren lager.

6.3 De belangrijkste ontwikkelingen in de meerjarenbegroting

De cijfers van de meerjarenbegroting zijn gelijk aan de in december 2020 vastgestelde meerjarenbegroting 2021-2025.

De begroting voor het jaar 2021 sluit op een begrotingssaldo van € -536.460. In de daaropvolgende jaren gaan wij voor de reguliere exploitatie uit van een sluitende begroting. In de begroting 2021 is rekening gehouden met mogelijke extra kosten vanwege corona voor onderwijskwaliteit, personeelsbeleid en huisvesting.

De coronacrisis wordt een factor van betekenis op de meerjarenbegroting. Naast additionele middelen in 2021 die inzetbaar zijn voor onder andere inhaal- en ondersteuningsprogramma's voor het onderwijs en extra hulp voor de klas, is in het voorjaar van 2021 het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) gepresenteerd. Dit betekent een forse financiële bijdrage voor de komende tweeënhalve jaar, die aan de bekostiging wordt toegevoegd. Op basis van de door OCW gegeven indicatie van € 700 per leerling voor schooljaar 2021-2022, gaat dit per jaar om ruim € 3,8 miljoen.

Bij de uitkomsten van de meerjarenbegroting past een kanttekening ten aanzien van de huisvestingslasten. Door de stelselwijziging komen de lasten van het groot onderhoud via de berekende afschrijvingslasten in de resultaten in de komende jaren in plaats van het jaar waarin achterstallig onderhoud is ontstaan.

Balans in meerjarig perspectief

	Realisatie vorig jaar 2019	Realisatie verslagjaar 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
ACTIVA					
VASTE ACITVA					
Immateriële vaste activa	-	-	-	-	-
Materiële vaste activa	4.264.992	4.774.512	5.213.000	5.822.000	6.011.000
Financiële vaste activa	5.416.887	3.234.353	4.000.000	3.700.000	3.700.000
Totaal vaste activa	9.681.879	8.008.865	9.213.000	9.522.000	9.711.000
VLOTTENDE ACTIVA					
Vorraden	-	-	-	-	-
Vorderingen	1.676.373	1.816.329	1.600.000	1.700.000	1.700.000
Kortlopende effecten	-	1.924.365	-	-	-
Liquide middelen	4.160.140	2.812.665	2.827.000	2.593.000	2.368.000
Totaal vlottende activa	5.836.513	6.553.359	4.427.000	4.293.000	4.068.000
TOTAAL ACTIVA	15.518.392	14.562.224	13.640.000	13.815.000	13.779.000
PASSIVA					
EIGEN VERMOGEN					
Algemene reserve	8.281.604	7.293.870	6.751.000	6.815.000	6.769.000
Bestemmingsreserves	2.685.165	2.702.018	2.709.000	2.720.000	2.730.000
Overige reserves en fondsen	-	-	-	-	-
Totaal eigen vermogen	10.966.769	9.995.888	9.460.000	9.535.000	9.499.000
VOORZIENINGEN	375.491	407.971	380.000	380.000	380.000
LANGLOPENDE SCHULDEN	-	-	-	-	-
KORTLOPENDE SCHULDEN	4.176.132	4.158.365	3.800.000	3.900.000	3.900.000
TOTAAL PASSIVA	15.518.392	14.562.224	13.640.000	13.815.000	13.779.000

De belangrijkste mutaties in de balansposten in 2020 ten opzichte van 2019

Het balansbeeld bleef in het verslagjaar vrijwel gelijk als in voorgaand jaar. De boekwaarde van de materiële vaste activa muteerde met € 509.520 door vooral investeringen in ICT-apparatuur uit de investeringsplannen van de scholen (totaalbedrag € 507.390) en door kosten voor renovatie van schoolgebouwen en investeringen in duurzaamheid van € 562.237. Door financiering van deze investeringen uit eigen middelen en door eenmalige loonbetalingen, namen de liquiditeiten af met ruim € 1,3 miljoen.

De belangrijkste toekomstige ontwikkelingen in de meerjarenbalans

Onze meerjarenbalans laat de komende jaren een consistent beeld zien. De boekwaarde van de materiële vaste activa loopt de komende jaren verder op door nieuwe uitgaven voor groot onderhoud die worden geactiveerd. De financiering hiervan uit eigen middelen leidt tot afname van de financiële vaste activa.

Op basis van de uitgangspunten van onze meerjarenbegroting verwachten we in grote lijnen geen grote veranderingen in de overige posten van de balans.

Als gevolg van actuele ontwikkelingen zien wij dat zich komende jaren belangrijke wijzigingen kunnen voordoen in het balansbeeld.

We noemen hierbij:

1. de extra subsidies van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO). Het deel van de ontvangen middelen dat op balansdatum nog niet is ingezet, zal op de balans zichtbaar worden
2. vorming van een voorziening voor groot onderhoud. Op basis van het onlangs gereed gekomen meerjaren onderhoudsplan (MJOP) willen wij een voorziening vormen. Hiervoor is de nieuwe aangekondigde regelgeving om de planvorming voor investeringen in huisvesting te verbeteren en definiëringen van begrippen rond investeringen en onderhoud relevant. Volgens een recent bekend gemaakte overgangsbepaling voor de verslaggeving, moet de voorziening uiterlijk in het jaar 2023 zijn gevormd. Het continueren van het stelsel van activeren en afschrijven is ook toegestaan
3. de vereenvoudiging van de bekostiging voor het PO, met beoogde ingangsdatum 1 januari 2023. Hiermee wijzigt de bekostiging van schooljaar in kalenderjaar. De verplichting om op de balansdatum een vordering van het ministerie van OCW op te nemen op de balans wegens het gehanteerde betaalritme van de bekostiging, vervalt hiermee. We verwachten dat dit in het boekjaar 2022 kan leiden tot een afboeking van ruim € 1,5 miljoen ten laste van het eigen vermogen

De belangrijke toekomstige investeringen en uitgaven vanuit de voorzieningen

Door de realisatie van de ICT-plannen van de scholen in 2019 en 2020 verwachten wij in 2021 en 2022 nog geen belangrijke vervangingsinvesteringen voor ICT-apparatuur.

De investeringen in schoolmeubilair bestaan uit reguliere vervangingen, zoals aangegeven in het vervangingsplan.

Investeringen in de renovatie schoolgebouwen (groot onderhoud) zijn afhankelijk van de uitkomsten van het nieuwe meerjarenonderhoudsplan (MJOP) en de afweging of het activeren en afschrijven van deze uitgaven uiteindelijk de beste optie is.

6.4 Financiële positie

Kengetallen

Kengetal	Realisatie Vorig jaar 2019	Realisatie Verslagjaar 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Signalering
Solvabiliteit 2	0,73	0,71	0,72	0,72	0,72	Ondergrens: <0,30
Weerstandsvermogen	32,2%	28,7%	27,5%	27,9%	27,9%	Ondergrens: < 5%
Liquiditeit	1,40	1,11	1,17	1,10	1,04	Ondergrens: <0,75
Rentabiliteit	0,01	-0,03	-0,02	0,00	-0,00	Afhankelijk van reservepositie van het schoolbestuur.
Indicator reservepositie (per einde verslagjaar)	10,9%	6,6%				Bovengrens: >0%.

Reservepositie

Wij hebben gezien ons risicoprofiel en de doelstellingen die wij willen realiseren voldoende reserves. In voorgaande jaren heeft de Raad van Bestuur extra middelen ingezet voor onder meer verbetering van de onderwijskwaliteit, professionalisering en verbetering van de ICT-infrastructuur.

Komende jaren zorgen we voor sluitende jaarbegrotingen met daarin evenwicht tussen structurele inkomsten en uitgaven.

Per 31 december 2019 is het publiek eigen vermogen boven de signaleringswaarde van de inspectie van het Onderwijs (indicator reservepositie 10,9%). De inspectie ontwikkelde in 2020 hiervoor een tool waarmee het 'mogelijk bovenmatig publiek eigen vermogen' kan worden berekend. Op basis van dezelfde uitgangspunten van deze tool daalt de indicator reservepositie per 31 december 2020 naar 6,6%. De indicator is sterk afhankelijk van de vorming van een voorziening voor groot onderhoud en de invoering van de vereenvoudiging van de bekostiging waarbij rekening moet worden gehouden dat een vordering van het ministerie van OCW ad ca. 1,5 mio vervalt.

B. JAARREKENING

7. Jaarrekening 2020

7.1 Balans per 31 december 2020 (na resultaatbestemming)

BALANS PER 31 DECEMBER 2020 (na resultaatbestemming)

ACTIVA

	31 December 2020	31 December 2019
VASTE ACTIVA		
Materiële vaste activa		
Gebouwen en terreinen	1.373.088	1.427.892
Renovatie	416.406	179.002
investeringen duurzaamheid	298.593	-
Inventaris en apparatuur	2.686.425	2.658.098
	<u>4.774.512</u>	<u>4.264.992</u>
Financiële vaste activa		
Effecten	3.234.353	5.416.887
TOTAAL VASTE ACTIVA	8.008.865	9.681.879
VLOTTENDE ACTIVA		
Vorderingen		
Ministerie van OCW	1.548.435	1.329.414
Overige vorderingen	267.894	346.959
	<u>1.816.329</u>	<u>1.676.373</u>
Effecten	1.924.365	-
Liquide middelen	2.812.665	4.160.140
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	6.553.359	5.836.513
TOTAAL ACTIVA	14.562.224	15.518.392

PASSIVA	31 December 2020	31 December 2019
Eigen vermogen		
Algemene reserve	7.293.870	8.281.604
Bestemmingsreserve privaat	<u>2.702.018</u>	<u>2.685.165</u>
Totaal eigen vermogen	9.995.888	10.966.769
Voorzieningen		
Jubileumuitkeringen	407.971	375.491
Kortlopende schulden		
Crediteuren	852.321	1.002.543
Belastingen en premies sociale verzekeringen	1.274.377	1.166.813
Schulden terzake van pensioenen	351.470	360.491
Overige kortlopende schulden	377.335	539.960
Overlopende passiva	<u>1.302.862</u>	<u>1.106.325</u>
	<u>4.158.365</u>	<u>4.176.132</u>
TOTAAL PASSIVA	<u>14.562.224</u>	<u>15.518.392</u>

7.2 Staat van baten en lasten over 2020

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2020

	2020	Begroting 2020	2019
BATEN			
Rijksbijdragen	34.560.006	33.214.600	33.755.366
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	219.310	175.000	197.496
Overige baten	98.950	77.000	78.968
Totaal baten	34.878.266	33.466.600	34.031.830
LASTEN			
Personeelslasten	30.043.350	28.121.800	28.156.112
Afschrijvingen	645.244	631.900	579.251
Huisvestingslasten	2.269.957	2.415.300	1.922.723
Overige lasten	2.902.634	2.806.900	2.938.731
Totaal lasten	35.861.185	33.975.900	33.596.817
Saldo baten en lasten	-982.919	-509.300	435.013
Financiële baten en lasten	12.038	35.500	25.827
Nettoresultaat	-970.881	-473.800	460.840

7.3 Kasstroomoverzicht 2020

KASSTROOMOVERZICHT 2020

		2020	2019
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Resultaat (saldo baten en lasten)		-982.919	435.013
Aanpassingen voor:			
- afschrijvingen	645.244		579.251
- mutaties voorzieningen	32.480		-5.001
		677.724	574.250
Veranderingen in vlottende middelen:			
- vorderingen	-139.956		-140.730
- schulden	-17.767		469.143
		-157.723	328.413
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		-462.918	1.337.676
Ontvangen interest	1.842		2.210
Waardeveranderingen en opbrengsten financiële vaste activa en effecten	11.076		23.617
Betaalde interest	-880		-
Buitengewoon resultaat	-		-
		12.038	25.827
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		-450.880	1.363.503
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Investerings in materiële vaste activa	-1.160.402		-1.240.198
Desinvesteringen materiële vaste activa	-		-
Overige investeringen in financiële vaste activa	263.807		322.464
Totale kasstroom uit investeringsactiviteiten		-896.595	-917.734
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Nieuw opgenomen leningen	-		-
Aflossing langlopende schulden	-		-
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		-	-
Mutatie liquide middelen		-1.347.475	445.769
Stand liquide middelen per 31 december 2019		4.160.140	
Stand liquide middelen per 31 december 2020		2.812.665	
Mutatie liquide middelen		-1.347.475	

7.4 Grondslagen voor de jaarrekening

Juridische vorm en voornaamste activiteiten

De Stichting Protestants Christelijk Basisonderwijs Apeldoorn met statutaire zetel in Apeldoorn, Jean Monnetpark 27 onder Kamer van Koophandel nummer 40103035 heeft (zonder winstoogmerk) ten doel het aanbieden van basisonderwijs met een protestants christelijke grondslag in Apeldoorn. Het bestuursnummer is 82526.

Algemeen

De grondslagen voor de inrichting van de jaarrekening zijn gebaseerd op de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (RJO). Deze regeling geldt voor alle door het Rijk bekostigde onderwijsinstellingen. Als uitgangspunt gelden de inrichtingsvereisten van titel 9 boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving. Specifiek is de Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen van toepassing.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva gewaardeerd volgens het kostprijsmodel.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Als verbonden partij worden aangemerkt alle rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire leden van de Raad van Bestuur, andere sleutelfunctionarissen in het management van de instelling en nauwe verwanten zijn verbonden partijen. Transacties met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Stelselwijziging

In verband met wijziging van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving in 2018 [RJ-Uiting 2018-5] is met ingang van het boekjaar 2019 een stelselwijziging doorgevoerd ten aanzien van de verwerking van uitgaven voor groot onderhoud aan de gebouwen.

De stelselwijziging houdt in dat de uitgaven voor planmatig groot onderhoud niet langer rechtstreeks ten laste van het resultaat worden gebracht maar op de balans worden geactiveerd en daarover wordt afgeschreven. De verwerkingwijze van deze wijziging is prospectief en derhalve niet met terugwerkende kracht verwerkt in de jaarrekening.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname.

Gebouwen en terreinen

Schoolgebouwen, waarvan het juridisch eigendom berust bij de Stichting en het economisch eigendom bij de gemeente, zijn niet in de balans opgenomen. De overige gebouwen worden afgeschreven op basis van 2,5% van de aanschafwaarde. Eigen investeringen in schoolgebouwen die zijn geïnvesteerd uit private middelen, worden afgeschreven op basis van een afschrijvingspercentage van 10%. Uitgaven voor planmatig groot onderhoud/renovatie worden op de balans geactiveerd en afgeschreven. Uitgaven tot € 5.000 worden niet geactiveerd. De aldus aangemerkte bedrijfsmiddelen worden afgeschreven op basis van een afschrijvingspercentage van 5% tot 16 2/3%. Alle overige uitgaven voor onderhoud worden ten laste gebracht van het resultaat op het moment dat deze zich voordoen.

Inventaris en apparatuur

De inventaris en apparatuur van het bureau van de Stichting worden afgeschreven op basis van een afschrijvingspercentage van 10% tot 33,33 % van de aanschafwaarde. Bedrijfsmiddelen met een aanschafwaarde tot € 1.500 worden niet geactiveerd.

Schoolmeubilair wordt afgeschreven op basis van een afschrijvingspercentage van 5 % tot 12,5% van de aanschafwaarde.

De ICT-apparatuur wordt afgeschreven op basis van een afschrijvingspercentage van 12,5% tot 20% van de aanschafwaarde.

De ICT-infrastructuur wordt afgeschreven op basis van een afschrijvingspercentage van 12,5% tot 33 1/3% van de aanschafwaarde.

Bedrijfsmiddelen schoolmeubilair, ICT-apparatuur en ICT-infrastructuur met een aanschafwaarde tot € 2.000 worden niet geactiveerd.

De waarde van leermethodes en meerjarig methodisch lesmateriaal is niet in de balans opgenomen. De uitgaven worden rechtstreeks ten laste van de staat van baten en lasten gebracht.

Financiële vaste activa

Voor de bepaling van de waarde wordt per balansdatum de methode van individuele waardering toegepast. Vastrentende waarden die worden aangehouden tot het einde van de looptijd worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, waarbij op individuele wijze wordt rekening gehouden met de lagere marktwaarde.

Vlottende activa

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde, onder aftrek van een eventuele noodzakelijk geachte voorziening voor risico van oninbaarheid.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan worden verwerkt onder de vorderingen. Liquide middelen die gedurende langer dan 12 maanden niet ter directe beschikking staan van de stichting worden verwerkt onder de financiële vaste activa.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen wordt onderscheiden in publiek en privaat eigen vermogen. Tot het publiek eigen vermogen behoren de algemene reserve en de bestemmingsreserves publiek. Het privaat eigen vermogen bestaat uit de bestemmingsreserves privaat.

Algemene reserve

De algemene reserve is gevormd door de overschotten van de staat van baten en lasten. Jaarlijks wordt het exploitatieresultaat, verminderd met de toevoegingen aan bestemmingsreserves en vermeerderd met onttrekkingen aan bestemmingsreserves, toegevoegd, c.q. onttrokken.

Bestemmingsreserves privaat

De bestemmingsreserves privaat zijn gevormd uit privaatrechtelijke middelen en activiteiten. Het exploitatiesaldo uit privaatrechtelijke activiteiten dat per boekjaar afzonderlijk wordt bepaald, wordt aan de bestemmingsreserves toegevoegd c.q. onttrokken, tenzij op basis van een bestuursbesluit anders is besloten.

Voorzieningen

Pensioenen

PCBO Apeldoorn heeft voor haar werknemers de pensioenregeling ondergebracht bij het pensioenfonds ABP (de pensioenuitvoerder). Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen welke afhankelijk is van leeftijd, salaris en dienstjaren. PCBO Apeldoorn heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij ABP, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. In de staat van baten en lasten is een pensioenlast opgenomen die gelijk is aan de in het boekjaar verschuldigde premie, rekening houdend met achterstand in premiebetaling. In de balans zijn de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar verantwoord. Ultimo 2020 en 2019 waren er voor PCBO Apeldoorn geen pensioenvorderingen en geen verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse, aan de pensioenuitvoerder, verschuldigde premie. Ultimo 2019 was de beleidsdekkingsgraad van het ABP 95,8%. De beleidsdekkingsgraad op 31 december 2020 is 93,8%. De overheid eist een beleidsdekkingsgraad van 104,2% of hoger. Hiermee voldoet de beleidsdekkingsgraad niet aan de minimale vereisten van de toezichthouder.

Uitgestelde beloningen

Op basis van Richtlijn 271 van de Raad voor de Jaarverslaggeving is een voorziening opgenomen voor verplichtingen uit hoofde van toekomstige uitkeringen bij ambtsjubilea van personeelsleden. De voorziening is opgenomen tegen de contante waarde van de toekomstige uitbetalingen en is afhankelijk van de ingeschatte blijfkans, gemiddelde salarisstijging en disconteringsvoet. De werkelijke jubilea-uitkeringen worden ten laste van deze voorziening gebracht. Indien de tijdswaarde materieel is, wordt verplicht gewaardeerd tegen contante waarde.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden

Dit betreffen schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Overlopende passiva

De overlopende passiva betreffen de vooruit ontvangen bedragen die aan de opvolgende periode worden toegerekend, en/of nog te betalen bedragen, voor zover deze niet onder de overige kortlopende schulden zijn opgenomen.

Baten en lasten

De baten en lasten worden toegerekend aan het desbetreffende verslagjaar waarop deze betrekking hebben. Het verslagjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Rijksbijdragen

De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet-geoordeelde OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten. Ingeval er van de ontvangen vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule een deel is afgezonderd waarvan de besteding is vastgelegd in een concreet bestedingsplan, wordt dat deel opgenomen onder de overlopende passiva.

Geoordeelde OCW-subsidies met een vrij besteedbaar overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waar nog geen activiteiten voor zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geoordeelde OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekening clausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn nog niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Overige exploitatiesubsidies

Overige exploitatiesubsidies worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen/waarin de opbrengsten zijn gedeerd/waarin het exploitatietekort zich heeft voorgedaan.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Bepaling van het nettoresultaat

De staat van baten en lasten is samengevoegd tot het niveau bevoegd gezag, en omvat derhalve zowel de exploitatieresultaten van alle onder de stichting ressorterende scholen alsmede de stichtingsbaten en -lasten (privaatrechtelijke activiteiten).

Het nettoresultaat is in het eigen vermogen in de balans verwerkt op basis van (het voorstel voor) de bestemming van het nettoresultaat.

Continuïteit

Het uitbreken van het Coronavirus en de preventieve maatregelen genomen door de overheid zorgen voor grote economische onzekerheid. Voor PCBO Apeldoorn heeft dit geleid tot tijdelijke sluiting van de scholen en omschakelen naar digitaal onderwijs. Het onderwijs heeft daardoor achterstanden opgelopen. De ontwikkelingen zijn op dit moment nog zeer onzeker en onderhevig aan veranderingen. PCBO Apeldoorn kan de huidige corona-crisis zonder externe steun goed doorstaan dankzij de belangrijke toegezegde extra financiële bijdragen door de rijksoverheid via het Nationaal Programma Onderwijs voor inhaal- en ondersteuningsprogramma's en extra hulp voor de klas.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

7.5 Toelichting op de balans

VASTE ACTIVA

MATERIËLE VASTE ACTIVA

De boekwaarde van de materiële vaste activa muteerde in het verslagjaar als volgt:

	Verkrijgingsprijs t/m 2019	Afschrijving t/m 2019	Boekwaarde 31-12-2019
Gebouwen en terreinen	€	€	€
Gebouw Jean Monnetpark 27	1.700.508	377.949	1.322.559
Schoolgebouw PCBO De Diamant in het Rooster renovatie	160.000 185.496	54.667 6.494	105.333 179.002
Inventaris en apparatuur			
Inventaris kantoorgebouw Jean Monnetpark 27	183.549	180.943	2.606
Schoolmeubilair	2.026.698	772.486	1.254.212
Ict-apparatuur	2.782.788	1.521.151	1.259.335
Ict-infrastructuur	492.945	351.000	141.945
Totaal materiële vaste activa	7.531.984	3.264.690	4.264.992

	Investerings 1]	Afschrijving 2020	Boekwaarde 31-12-2020	Activa buiten gebruik in 2020
Gebouwen en terreinen	€	€	€	€
Gebouw Jean Monnetpark 27	-	38.803	1.283.756	-
Schoolgebouw De Diamant Het Rooster renovatie	- 263.644	16.000 26.241	89.333 416.405	- -
investeringen duurzaamheid De Touwladder	298.593	-	298.593	-
Inventaris en apparatuur				
Inventaris kantoorgebouw Jean Monnetpark 27	-	2.153	453	120.501
Schoolmeubilair	90.775	116.177	1.228.810	-
Ict-apparatuur	507.390	360.311	1.408.091	1.072.903
Ict-infrastructuur	-	85.559	49.071	15.214
Totaal materiële vaste activa	1.160.402	645.244	4.774.512	1.208.618

1] In 2020 waren er geen desinvesteringen. De activa buiten gebruik betreft de verkrijgingsprijs van materiële vaste activa die in 2020 geheel zijn afgeschreven en niet meer in gebruik zijn.

De afschrijvingspercentages zijn als volgt:

gebouw Jean Monnetpark	2,5%
eigen investering schoolgebouw PCBO De Diamant Het Rooster	10%
renovatie	6% - 20%
inventaris kantoor	10% - 20%
schoolmeubilair	5% - 12,5%
ict-apparatuur	12,5% - 20%
ict-infrastructuur	12,5% - 33 1/3%

Vanaf het boekjaar 2019 zijn de kosten van renovatie en groot onderhoud aan schoolgebouwen en terreinen op de balans geactiveerd en wordt hierop afgeschreven. In voorgaande boekjaren zijn deze kosten verwerkt in de staat van baten en lasten. De investeringen in duurzaamheid zijn gedaan in het schoolgebouw van PCBO De Touwladder dat in 2021 is opgeleverd.

De waarde voor de onroerende zaakbelasting van het kantoorgebouw Jean Monnetpark 27 bedraagt € 516.000 (peildatum 1 januari 2020). De verzekerde waarde voor de gebouwenverzekering bedraagt € 1.822.100 (peildatum 1 januari 2021).

FINANCIËLE VASTE ACTIVA

Effecten

Het verloop van de boekwaarde is als volgt te specificeren:

	Boekwaarde 31-12-2019	Investerings	Desinvesteringen	Gerealiseerd en ongerealiseerd koersresultaat	Boekwaarde 31-12-2020
Obligaties	5.416.887	1.257.526	1.448.650	-67.045	5.158.718

De marktwaarde van de effecten is per ultimo het verslagjaar € 5.314.227 (2019: € 5.585.698)

De gemiddelde looptijd van de obligaties per 31 december 2020 is 2,67 jaar (per 31 december 2019: 3,49 jaar).

De beleggingen vallen vrij in de jaren:

2021	€ 1.924.365
2022	€ 959.276
2023	€ 911.321
2024	€ 456.014
Overig	€ 907.742

Het deel van de beleggingen dat in het jaar 2021 vrijvalt ad € 1.924.365 is onder de vlottende activa verantwoord.

De beleggingsportefeuille die wordt beheerd door een extern vermogensbeheerder, is conform de ministeriële regelgeving belegd in vastrentende waarden (obligaties).

VLOTTENDE ACTIVA

Vorderingen

De verwachte resterende looptijd van de kortlopende vorderingen is korter dan 12 maanden. De specificatie van de vorderingen is als volgt:

	31 dec. 2020	31 dec. 2019
Ministerie van OCW		
Rijksvergoeding personeel	1.527.750	1.356.755
Regeling Prestatiebox PO	-	-40.818
Overige subsidies	20.685	13.477
Totaal Ministerie OCW	1.548.435	1.329.414
Overige vorderingen		
Personeel		
salariskosten intensieve taalklassen	89.487	88.547
Overige		
Lopende rente van obligaties en banktegoeden	39.505	36.193
Rekening-courant PCKO	23.550	67.770
Samenwerkingsverband passend onderwijs	-	-
UWV, compensatieregeling transitievergoedingen	56.956	85.600
Overige vorderingen	58.396	68.849
Totaal overige vorderingen	267.894	346.959
Totaal vorderingen	1.816.329	1.676.373
Effecten		
Onder deze post is het deel van de beleggingen verantwoord dat in het jaar 2021 vrijvalt.		
Liquide middelen		
	31 dec. 2020	31 dec. 2019
De specificatie van de liquide middelen is als volgt:		
Kasmiddelen	294	314
Totaal kasmiddelen	294	314
Tegoeden op bank- en girorekeningen		
Bankrekeningen scholen	94.616	85.802
Banktegoeden vermogensbeheer	-	750.024
Bankrekeningen overig	1.328.009	1.359.067
Totaal tegoeden op bank- en girorekeningen	1.422.625	2.194.893
Deposito's en spaartegoeden		
Spaartegoeden direct opvraagbaar	1.389.747	1.964.933
Totaal deposito's en spaartegoeden	1.389.747	1.964.933
Totaal liquide middelen	2.812.666	4.160.140

PASSIVA

Eigen vermogen

Het eigen vermogen muteerde in het verslagjaar als volgt:

	Stand per 31-12-2019	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31-12-2020
Algemene reserve	8.281.604	-987.734	-	7.293.870
Bestemmingsreserve privaas	2.685.165	16.853	-	2.702.018
Totaal eigen vermogen	10.966.769	-970.881	-	9.995.888

Het exploitatiesaldo over het jaar 2020 ad € -970.881 is overeenkomstig het besluit van de Raad van Bestuur verwerkt in de balans per ultimo het verslagjaar door een onttrekking aan het eigen vermogen.

De toevoeging aan de algemene bestemmingsreserve privaas ad € 16.853 is gelijk aan het exploitatiesaldo dat is berekend volgens de afzonderlijke staat van baten en lasten van de Stichting (privaatrechtelijke activiteiten) die is opgenomen in de bijlage behorende bij deze jaarrekening.

Voorzieningen

De opgenomen voorziening betreft de toekomstige kosten van jubilea aan het personeel (25 en 40-jarig ambtsjubileum) ingevolge de CAO. De voorziening is berekend per medewerker op de contante waarde tegen een disconteringsvoet van 0,5% en de geschatte blijfkans. In verband met de renteontwikkelingen is met ingang van het boekjaar 2020 de disconteringsvoet verlaagd en is de geschatte blijfkans bijgesteld overeenkomstig het standaard rekenmodel van de PO-Raad. De bijstellingen leiden tot een eenmalige hogere dotatie in 2020 van € 24.810.

De voorziening muteert in het verslagjaar als volgt:

	31 dec. 2020 €
Stand per 1 januari 2020	375.491
Onttrekkingen	-41.575
Dotaties	74.055
Stand per 31 december 2020	407.971

De stand van de voorziening is naar looptijd:

Kortlopend (< 1 jaar)	31.362
Langlopend (> 1 jaar)	376.609
Stand per 31 december 2020	407.971

In de cao PO 2014-2015 zijn afspraken gemaakt over duurzame inzetbaarheid (hoofdstuk 8A) en is de BAPO-regeling vervallen. De cao-regeling biedt medewerkers de mogelijkheid om afspraken te maken om het basisbudget van 40 uur maximaal 3 jaar te sparen en medewerkers vanaf 57 jaar de mogelijkheid om gedurende 5 jaar het bijzonder budget voor ouderenverlof van 130 uur maximaal 5 jaar te sparen op basis van een vooraf ingediend plan. Per ultimo het verslagjaar waren er geen werknemers die van deze mogelijkheid hebben gebruik gemaakt.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden worden naar verwachting in het boekjaar 2021 afgewikkeld. De specificatie van de kortlopende schulden is als volgt:

	31 dec. 2020	31 dec. 2019
	€	€
Crediteuren		
Nog te betalen exploitatiefacturen en huisvestingskosten schoolgebouwen	852.321	1.002.543
Totaal crediteuren	852.321	1.002.543
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonbelasting/premie volksverzekeringen	1.196.072	1.096.244
Overige premies	78.305	70.569
Totaal belastingen en premies sociale verzekeringen	1.274.377	1.166.813
Schulden terzake van pensioenen		
ABP, pensioenpremies	351.470	360.490
Totaal schulden terzake van pensioenen	351.470	360.490
Overige kortlopende schulden		
Gemeente Apeldoorn		
- vergoedingen voor huisvestingsvoorzieningen	107.172	304.802
- gebruiksvergoedingen schoolgebouwen	62.170	12.000
- project Brede School	13.945	16.712
Netto salarissen	10.646	9.722
Overige personeelskosten, ontslagregelingen en te verrekenen uitkeringen	63.284	89.552
Bijdrage onderwijsachterstanden	41.962	56.312
Kosten adviseurs en schoolbegeleiding	-	27.561
Overige	78.156	23.299
Totaal overige kortlopende schulden	377.335	539.960
Overlopende passiva		
Vooruit ontvangen subsidies OCW niet geoormerkt:		
Rijkssubsidie inhaal- en ondersteuningsprogramma 2020-2021	234.628	-
Doorbetalen rijksbijdrage SWV passend onderwijs	93.252	113.619
Subsidie zij-instroom	-	27.633
Impuls muziekonderwijs (Fonds voor Cultuurparticipatie)	-	8.700
Overige overlopende passiva:		
- vakantiegelden personeel	921.585	885.033
- accountants- en administratiekosten	18.380	18.380
- overige kosten	35.017	52.960
Totaal overlopende passiva	1.302.862	1.106.325
Totaal kortlopende schulden	4.158.365	4.176.131

VERBONDEN PARTIJEN

Model E

Naam	Juridische vorm	Statutaire Zetel	Code activiteiten	Eigen vermogen 31-12-20	Resultaat jaar 2020	Art 2: 403 BW	Deelname %	Consolidatie %
¹⁾	stichting	Apeldoorn	4	€ 45.805	€ 1.195	nee	n.v.t.	n.v.t.

1) Stichting voor Protestants Christelijke Kinderopvang Apeldoorn

Er heeft geen consolidatie plaatsgevonden omdat deze groepsmaatschappij slechts van te verwaarlozen betekenis is en haar opnemings geen betekenis heeft voor de beoordeling van het geconsolideerd vermogen, de geconsolideerde financiële positie of het geconsolideerd resultaat (artikel 2:407 lid 1 BW).

7.6 Model G Verantwoording subsidies

G1 Subsidies waarbij het eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt

Omschrijving Toewijzing (kenmerk/datum)

De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond

Subsidieregeling inhaal- en ondersteuningsprogramma's 2020-2021 [beschikking IOP2-82526-PO d.d. 16-10-2020]

nee

G2A Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, aflopend per ultimo verslagjaar

Geen

G2B Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, doorlopend tot in een volgend verslagjaar

7.7 Verslag inzet middelen project Brede School (project gemeente Apeldoorn)

Het budgetbeheer en financiële verantwoording van het project Brede Scholen door de gemeente Apeldoorn is sinds een aantal jaren belegd bij PCBO Apeldoorn. Het project heeft als doelstelling het vergroten van ontwikkelingskansen van kinderen en bijdragen aan de leefbaarheid van de buurt. Het project is opgezet ten behoeve van 6 buurten binnen de gemeente Apeldoorn (Orden, Sprenkelaar, Sluisoord, Zuid, Vleugelschool Zuid en Zuidwest) waarin een aantal basisscholen en andere maatschappelijke organisaties participeren. Per 1 januari 2020 heeft de gemeente Apeldoorn de subsidieverstrekking voor dit project voor 5 buurten beëindigd.

Voor het jaar 2020 was er nog een bedrag beschikbaar voor Orden. Dit saldo komt voort uit reserveringen van voorgaande jaren. Er zijn in 2020 voor een bedrag van € 2.766 aan uitgaven gedaan. De subsidieafrekening over het jaar 2019 is nog niet door de Gemeente vastgesteld. Het nog resterende saldo is in de balans onder de kortlopende schulden opgenomen.

De ontvangen subsidie voor dit project en de bestedingen zijn niet in de staat van baten en lasten opgenomen omdat PCBO Apeldoorn in het project slechts een administratieve rol en kassiersfunctie vervult en de betrokkenheid van de scholen van PCBO Apeldoorn van geringe omvang is in verhouding tot de totale activiteiten van dit gemeentelijke project waarmee de subsidie in feite voor het overgrote deel is bestemd voor de overige deelnemende participanten.

7.8 Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Verplichtingen BAPO-verlof

Bij besluit van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap d.d. 22 september 2010 is in de Regeling jaarverslaggeving Onderwijs (RJO) vastgelegd dat het niet is toegestaan een voorziening voor verplichtingen ingevolge de regeling Bevordering Arbeidsparticipatie Ouderen (BAPO) te vormen. Overeenkomstig dit besluit zijn de lasten van het BAPO-verlof in aanmerking genomen in de periode waarover deze lasten zijn verschuldigd en dienovereenkomstig in de staat van baten en lasten verwerkt onder de personeelslasten.

Operational leaseovereenkomsten

Ten aanzien van digitale afdruksystemen voor de scholen en het bureau van de Stichting is na een gehouden Europese aanbestedingsprocedure een meerjarige Operational leaseovereenkomst afgesloten. De ingangsdatum van de overeenkomst is 1 september 2017 met een vaste looptijd van 5 jaar met tweemaal een optie tot 1 jaar verlenging (5+1+1) en heeft een financiële verplichting van ongeveer € 135.000 op jaarbasis.

7.9 Toelichting op de staat van baten en lasten

Algemene toelichting

De staat van baten en lasten is samengevoegd tot het niveau bevoegd gezag en omvat derhalve zowel de exploitatieresultaten van alle onder de stichting ressorterende scholen alsmede de privaatrechtelijke activiteiten (stichtingsbaten en –lasten).

De afzonderlijke posten worden als volgt toegelicht:

Toelichting op de staat van baten en lasten

BATEN

Rijksbijdragen

	2020	Begroting	2019
	€	2020	€
		€	€
(Normatieve) rijksbijdrage OCW	33.314.367	32.006.500	32.483.603
Overige subsidies OCW	192.574	230.000	208.437
Doorbetalingen Rijksbijdragen	1.053.065	978.100	1.063.326
Totaal Rijksbijdragen OCW	34.560.006	33.214.600	33.755.366

De (normatieve) rijksbijdrage OCW bestaat uit de volgende vergoedingen voor personeel en materiële instandhouding:

	2020	Begroting	2019
	€	2020	€
		€	€
Vergoedingen voor personele kosten	21.723.700	20.686.700	21.136.724
aanvullende bekostiging (dec. 2019)	-	-	552.326
Groeibekostiging personeel	276.453	255.000	152.496
Samenvoeging (fusiegelden)	120.505	147.300	115.605
Budget voor Personeels- en arbeidsmarktbeleid	4.981.025	4.798.600	4.661.880
Bekostiging impulsgebieden	-	-	111.727
Onderwijsachterstandenbeleid	654.408	583.900	248.988
Vergoeding voor materiële instandhouding	4.429.872	4.442.900	4.405.229
Regeling Prestatiebox PO	1.128.402	1.092.100	1.098.629
Totaal (normatieve) rijksbijdrage OCW	33.314.365	32.006.500	32.483.604

De totaalsom van de (normatieve) rijksbijdragen is in 2020 toegenomen met 2,3% tot € 33,3 mio.

De toename van de rijksbekostiging vloeit voort uit de algemene prijsbijstelling (kabinetsbijdrage) voor de personele kosten van 2,83% en ramingsbijstellingen van 0,7% voor het jaar 2020. In vergelijking met de totaalsom over 2019 is de procentuele toename lager door de eenmalige aanvulling op de bekostiging uit het convenant aanpak lerarentekort ad € 552.326 die is uitgekeerd in december 2019.

De middelen uit het Budget voor Personeels- en arbeidsmarktbeleid zijn in 2020 verder toegenomen door de toevoeging van extra middelen voor vermindering van werkdruk en de aantrekkelijkheid van het beroep te vergroten, een nieuwe geldstroom die is ingegaan vanaf het schooljaar 2018-2019. Het besluit van de minister in maart 2019 om gelden voor werkdruk eerder beschikbaar te stellen door toepassing van een kasschuifregeling leidde er toe dat deze middelen voor 2019-2020 en 2020-2021 extra zijn verhoogd. Voor het schooljaar 2020-2021 bedragen deze middelen in totaal € 1.395.000.

De bekostiging voor onderwijsachterstandenbeleid is met ingang van het schooljaar 2019-2020 via een nieuw en verbeterd systeem van verdeling toegekend. De bekostiging Impulsgebieden is daarmee vervallen. De bekostiging is niet langer gebaseerd op het opleidingsniveau van de ouders of verzorgers maar op meerdere factoren zoals ook het land van herkomst en de verblijfsduur in Nederland. De nieuwe bekostiging kent een overgangsregeling waarbij de uitkomsten gedurende 3 jaar worden vergeleken met de oude en nieuw systematiek.

De vergoeding voor materiële instandhouding wordt per kalenderjaar toegekend op basis van de telgegevens per 1 oktober van het daaraan voorafgaande jaar en bestaat uit groepsafhankelijke vergoedingen en leerlingafhankelijke vergoedingen. De prijsaanpassing voor het jaar 2020 was 1,6%.

Naast de reguliere lumpsum bekostiging ontvangen scholen een extra budget via de Regeling prestatiebox PO. Het budget is bedoeld voor de realisering van de afspraken ten aanzien van opbrengstgericht werken, professionalisering van leraren en schoolleiders, taal en rekenen, cultuureducatie, excellentie, ouderbetrokkenheid die in het bestuursakkoord Primair Onderwijs 2014-2020 zijn vastgelegd. In verband met de afloop van het bestuursakkoord heeft de minister besloten de prestatieboxmiddelen met ingang van het schooljaar 2021-2022 op een andere manier beschikbaar te stellen door gedeeltelijke toevoeging aan de lumpsum en een deel via een specifieke regeling.

De specificatie van de overige subsidies OCW luidt als volgt:

	2020 €	Begroting 2020 €	2019 €
niet geoormerkt			
Subsidie voor studieverlof (lerarenbeurs)	47.624	54.000	47.140
Subsidie zij-instroom	47.633	120.000	32.367
Tegemoetkoming heirntreders	-	-	12.500
Eerste opvang asielzoekerskinderen en vreemdelingen	74.354	56.000	86.430
Subsidie Leraren Ontwikkel Fonds	-	-	30.000
Inhaal- en ondersteuningsprogramma's 2020-2021	7.472	-	-
Overige subsidie	15.491	-	-
Totaal overige subsidies OCW	192.574	230.000	208.437

Het betreft middelen die op projectmatige basis zijn ingezet.

De subsidie voor studieverlof (lerarenbeurs) betreft het aan het boekjaar toe te rekenen gedeelte van de voor de schooljaren 2019-2020 en 2020-2021 ontvangen subsidiegelden. Overeenkomstig de subsidievoorwaarden is de subsidie besteed ten behoeve van vervanging van leraren tijdens studieverlof.

In 2020 is ten behoeve van enkele zij-instromers gebruik gemaakt van nieuwe subsidieregelingen. Aan het eind van 2020 waren in totaal 5 zij-instromers in dienst.

De bekostiging voor eerste opvang van asielzoekerskinderen en overige vreemdelingen is een aanvulling voor leerlingen die de eerste 2 jaar in Nederland verblijven. Het merendeel van de bekostiging in 2020 is ten behoeve van de leerlingen uit Eerste Opvang Klassen waarmee vanaf het schooljaar 2018-2019 van start is gegaan in de Emmaschool.

In mei 2020 is de subsidie inhaal- en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021 vastgesteld met als doel door Covid-19 opgelopen onderwijsachterstanden, leer- en ontwikkelachterstanden dan wel studievertraging weg te werken. Hiervan hebben 14 scholen gebruik gemaakt voor een totaalbedrag van € 242.100. In de laatste maanden van 2020 is voor € 7.472 besteed.

Doorbetalingen rijksbijdragen

	2020 €	Begroting 2020 €	2019 €
Vergoeding Samenwerkingsverband passend onderwijs	1.034.732	960.600	1.032.485
Zorgmiddelen leerlingen cluster 1 en 2	18.333	17.500	30.841
Totaal doorbetalingen rijksbijdragen	1.053.065	978.100	1.063.326

De overdrachten van middelen vanuit Samenwerkingsverband passend onderwijs bestaan uit middelen voor lichte ondersteuning op basis van een bedrag per leerling, extra ondersteuningsmiddelen voor zorgleerlingen die de scholen als individuele arrangementen aanvragen en overige middelen voor projecten.

In 2020 zijn de zorgaanvragen voor extra ondersteuning opnieuw toegenomen. De overdrachten voor lichte ondersteuning waren in de schooljaren 2019-2020 en 2020-2021 gelijk op een bedrag van € 120 per leerling. Tevens is er in 2020 voor een bedrag van € 16.500 besteed uit een project voor hoogbegaafdheid.

De baten zijn verantwoord conform de beschikkingen die het samenwerkingsverband heeft afgegeven.

De middelen voor lichte ondersteuning zijn zoveel mogelijk op wijkniveau besteed op basis van de verschillende ondersteuningsbehoeften van de scholen in de wijk. De doorbetaalde vergoedingen zijn tevens ingezet voor IB-ers (toevoegingen van formatie aan de reguliere formatiebudgetten van de scholen) en excellentie (kosten plusbegeleiding/ plusprogramma).

De zorgmiddelen leerlingen cluster 1 en 2 (slechtziende en slechthorende leerlingen) zijn in het kader van passend onderwijs overgedragen door Koninklijke Visio en Stichting Kentalis Onderwijs.

Overige overheidsbijdragen en -subsidies

	2020 €	Begroting 2020 €	2019 €
Gemeentelijke bijdrage educatie Intensieve taalklassen	219.310	175.000	197.496
Totaal overige overheidsbijdragen en -subsidies	219.310	175.000	197.496

De intensieve taalklassen maken onderdeel uit van het gemeentelijke onderwijskansenbeleid. Dit is een gezamenlijk initiatief van de gemeente Apeldoorn en de drie grote schoolbesturen.

Overige baten

	2020 €	Begroting 2020 €	2019 €
Overige vergoedingen	98.950	77.000	78.938
Totaal overige baten	98.950	77.000	78.938

Onder de overige vergoedingen zijn onder meer ontvangen opleidingsvergoedingen en overige diverse opbrengsten verantwoord. Hieronder is tevens een bedrag van € 57.300 begrepen voor dekking van gemaakte kosten voor de ontwikkeling en uitvoering van (ver)nieuwbouwprojecten schoolgebouwen.

LASTEN

Personeelslasten

	2020 €	Begroting 2020 €	2019 €
Lonen en salarissen			
Brutolonen en salarissen	22.755.843	20.670.000	20.774.307
Sociale lasten	2.588.302	2.369.000	2.344.229
Pensioenpremies	3.227.663	3.266.000	3.189.446
Totaal lonen en salarissen	28.571.808	26.305.000	26.307.982
Overige personele lasten			
Dotaties personele voorzieningen	74.055	25.000	29.052
Personeel niet in loondienst	1.095.125	1.051.500	1.194.518
Overig	603.631	960.300	877.761
Totaal personele lasten	1.772.811	2.036.800	2.101.331
Uitkeringen	-301.269	-220.000	-253.201
Totaal uitkeringen	-301.269	-220.000	-253.201
Totaal personeelslasten	30.043.350	28.121.800	28.156.112

Het totaal aantal werkzame personen nam in 2020 toe met FTE 2,9 tot in totaal FTE 387,8. Dit is een toename van 0,8%. De toename van de personele bezetting in FTE in 2020 is als volgt:

- onderwijspersoneel (inclusief onderwijsassistenten/lerarenondersteuners) + 1,2.
- directiefuncties + 0,4
- onderwijsondersteunend personeel en bestuursbureau + 1,3

De ophoging van additionele middelen, zoals het budget voor vermindering van werkdruk en het onderwijsachterstandenbeleid heeft bijgedragen aan een lichte toename van de personeel bezetting. Daarentegen nam de inzet voor vervangingen af dankzij het gunstig verloop van het ziekteverzuim in 2020. Het ziekteverzuim daalde in 2020 naar gemiddeld 4,65% tegenover van 5,87% in 2019.

De kosten van de lonen en salarissen namen in 2020 toe met in totaal 8,6% tot € 28,6 mio. De stijging is grotendeels te verklaren door eenmalige loonbetalingen in februari 2020 ad € 930.000 (3,5%), de betaling van een extra eenmalige uitkering in december van 0,7% en de effecten van de nieuwe cao die resulteerde in een loonsverhoging van 4,5% per 1-1-2020.

De eenmalige loonbetalingen in februari 2020 af € 930.000 zijn vastgelegd in de nieuwe cao en bestaan uit de over het jaar 2019 aanwezige loonruimte en afspraken die zijn gemaakt in het convenant aanpak lerarentekort d.d. 1 november 2019. De dekking voor de loonruimte over 2019 is begrepen in de indexering van de rijksvergoedingen die in het resultaat over 2019 is verantwoord. De kosten van de afspraken uit het convenant aanpak lerarentekort zijn gedekt via een aanvulling op de bekostiging ad € 552.326 die in december 2019 is ontvangen en eveneens in het resultaat over 2019 is verantwoord. Volgens de verantwoordingsvoorschriften voor het boekjaar 2019 was het niet toegestaan de eenmalige loonbetalingen ten laste van het jaar 2019 te brengen en zijn deze kosten derhalve als incidentele lasten van het boekjaar 2020 te beschouwen.

In het verslagjaar namen de sociale lasten per saldo toe met 0,1%. Het Participatiefonds verhoogde de premieafdracht met 0,2% tot 4,2%.

De pensioenpremies zijn in 2020 gelijk gebleven, nadat in het jaar 2019 een forse premieverhoging is doorgevoerd om daarmee de positie van het pensioenfonds te versterken.

De kosten voor personeel niet in loondienst namen met € 99.000 af tot in totaal € 1.095.000. In verband met openstaande vacatures is opnieuw een aantal directiefuncties tijdelijk door externen ingevuld, maar in mindere mate als in 2019. Voor de aanpak van werkdruk en ondersteuning passend onderwijs zijn ook in 2020 externe functionarissen ingezet.

Onder de overige personeelskosten zijn opgenomen de kosten van opleidingen/nascholing, begeleidingstrajecten, arbeidsomstandigheden/veiligheid (arbo), bedrijfsgezondheidszorg, werving en selectie en overige kosten. De kosten zijn in 2020 aanmerkelijk lager uitgekomen dan in 2019 en begroot voor het jaar 2020. De uitbraak van de coronapandemie is hiervoor als belangrijke verklaring aan te wijzen. Er waren minder activiteiten op het gebied van scholing en opleiding maar ook de geplande pcbo-dag is niet doorgaan. Verder waren de kosten van begeleidingstrajecten en werving en selectie lager.

De uitkeringen ad € 301.269 bestaan uit uitkeringen voor werknemers met zwangerschaps- of bevallingsverlof die van het UWV zijn ontvangen.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

	2020	Begroting	
	€	2020	2019
		€	€
Kantoorgebouw	38.803	38.800	38.803
Schoolgebouw PCBO De Diamant in het Rooster	16.000	16.000	16.000
Renovatie	26.241	-	6.494
Inventaris en apparatuur kantoorgebouw	2.153	3.200	7.164
Schoolmeubilair	116.177	114.800	110.559
Ict-apparatuur en infrastructuur	445.870	459.100	400.231
Totaal afschrijvingen	645.244	631.900	579.251

De afschrijvingslasten van het kantoorgebouw en inventaris/apparatuur betreffen de lokatie aan het Jean Monnetpark 27 te Apeldoorn. Het gebouw wordt tevens gebruikt voor scholing/trainingen ten behoeve van de scholen.

De afschrijving op het schoolgebouw van PCBO De Diamant in Het Rooster betreft een eigen investering in ruimtes voor kinderopvang, die is gefinancierd uit de private middelen. In 2016 is voor deze school nieuwbouw gerealiseerd waarbij tevens extra ruimtes voor kinderopvang zijn betrokken. Met de samenwerkingspartner voor kinderopvang is een langdurige samenwerking aangegaan.

Als gevolg van een doorgevoerde stelselwijziging voor de verwerking van groot onderhoud door deze uitgaven te activeren op de balans wordt vanaf het boekjaar 2019 hierop afgeschreven.

De afschrijving van schoolmeubilair neemt geleidelijk toe. De aanschaffingen bestaan overwegend uit nieuwe vervangingsinvesteringen.

De afschrijvingslasten van ict-apparatuur en –infrastructuur namen in 2020 toe door vervangingsinvesteringen die in 2020 zijn gedaan in het kader van nieuwe ict-plannen van de scholen. De laatste tranche van de ict-plannen zijn in 2020 gerealiseerd. De afschrijvingslasten voor infrastructuur namen af doordat de kosten van de aanleg van de glasvezelverbindingen per september 2020 geheel zijn afgeschreven.

Huisvestingslasten

	2020	Begroting 2020	2019
	€	€	€
Huur	68.813	-50.000	587
Onderhoud	504.881	1.016.300	481.265
Energie en water	458.453	451.500	445.742
Schoonmaakkosten	978.952	735.000	764.780
Heffingen	52.358	58.500	52.228
Overige huisvestingslasten	206.496	204.000	178.121
Totaal huisvestingslasten	2.269.953	2.415.300	1.922.723

De huur betreft het saldo van betaalde en ontvangen exploitatievergoedingen voor het gebruik van schoolgebouwen of onderwijsruimten die door de gemeente ter beschikking zijn gesteld en ruimtes in schoolgebouwen die door PCBO aan derden beschikbaar zijn gesteld. De kosten namen in 2020 toe door het gebruik van tijdelijke huisvesting voor PCBO De Touwladder. In 2020 zijn exploitatievergoedingen ontvangen van kinderopvangorganisaties tot een totaalbedrag van € 195.850 (in 2019: € 225.294). De opbrengsten zijn in 2020 lager doordat met ingang van het schooljaar 2019-2020 voor een aantal lokaties de voorwaarden zijn gewijzigd.

De kosten van onderhoud bestaan uit het regulier onderhoud aan gebouwen, terreinen, technische installaties, binnen en buitenschilderwerk, dakreparaties, rioleringswerkzaamheden en overig binnen- en buitenonderhoud. De kosten zijn inclusief de contracten voor energiebeheer en keuringen ingevolge wet- en regelgeving. In vergelijking met het boekjaar 2019 zijn de kosten van onderhoud nagenoeg gelijk gebleven.

Vanaf het boekjaar 2019 is er een stelselwijziging doorgevoerd waarbij de uitgaven voor planmatig groot onderhoud (in het jaar 2020 voor een totaalbedrag van € 263.645) niet langer rechtstreeks ten laste van het resultaat worden gebracht maar op de balans worden geactiveerd en daarover wordt afgeschreven. De keuze voor deze stelselwijziging is in het begin van 2020 gemaakt vanwege ontwikkelingen rond regelgeving en voorschriften voor de jaarverslaggeving. De begrote onderhoudskosten zijn aanmerkelijk hoger omdat nog was uitgegaan van een noodzakelijk dotatie aan een nog te vormen voorziening voor groot onderhoud. Met de stelselwijziging is echter deze voorziening niet tot stand gekomen.

De kosten van energie en water zijn in vergelijking met de uitgaven over 2019 licht toegenomen.

De schoonmaak van de gebouwen is uitbesteed aan een schoonmaakbedrijf op basis van een meerjarig contract. Er is in 2020 een nieuwe aanbesteding geweest. Het nieuwe contract is in december 2020 ingegaan. De kosten zijn in 2020 aanmerkelijk hoger uitgekomen. Het verschil is te verklaren door extra gemaakte schoonmaakkosten als gevolg van coronamaatregelen tot een bedrag van € 201.000.

De kosten van heffingen bestaan uit verontreinigingsheffing, waterschapslasten en rioolrechten.

De overige huisvestingslasten betreffen de kosten voor tuinonderhoud, beveiliging (inclusief alarmafhandelingen), afvoer/verwerking van afvalstoffen en sanitaire voorzieningen.

Overige lasten

	2020	Begroting	2019
	€	2020	€
		€	€
Administratie- en beheerslasten	910.057	839.300	953.600
Inventaris,apparatuur en leermiddelen	1.550.426	1.399.300	1.435.663
Overige	442.151	568.300	549.468
Totaal Overige lasten	2.902.634	2.806.900	2.938.731

In het jaar 2020 zijn de totale overige lasten licht gedaald ten opzichte van het vorige verslagjaar. De overige kosten worden hierna afzonderlijk toegelicht.

Onder de post administratie- en beheerslasten zijn opgenomen de kosten van administratie, kopieerkosten, telefonie/ internet, accountantskosten, vergaderkosten contributie PO-Raad en besturenorganisatie, kosten extern adviseurs, en overige bovenschoolse beheerslasten. In de kosten zijn tevens begrepen de kosten van projectondersteuning voor de individuele ict-plannen van de scholen, opstellen van een meerjaren onderhoudsplan (MJOP), een bijdrage in de exploitatiekosten van het project eerste opvangklassen (EOK) en de kosten van begeleiding van cultuurontwikkeling, een project dat in 2019 in gestart.

De kosten inventaris, apparatuur en leermiddelen bestaan uit uitgaven voor verbruiksmateriaal en toetsmateriaal van het onderwijsleerpakket, de kosten van vervanging van leermethodes, leerlingvolgsysteem, kosten ict (digitale leermiddelen, licenties, contracten en kosten beheer), aanschaf van overige leermiddelen en onderhoud schoolmeubilair. In vergelijking met het jaar 2019 zijn de kosten van aanschaf van de traditionele leermethodes opnieuw afgenomen. De kosten van software, licenties en ict-ondersteuning zijn daarentegen opnieuw sterk toegenomen.

Onder de overige kosten vallen onder meer de kosten van medezeggenschap, representatie, marketing/communicatie, verzekeringen en overige schoolgebonden kosten en cultuureducatie. Vawege de corona-crisis zijn verschillende geplande activiteiten voor marketing/communicatie niet in 2020 gerealiseerd, waardoor de kosten aanmerkelijk lager zijn uitgekomen.

Financiële baten

	2020	Begroting	2019
	€	2020	€
		€	€
Rentebaten	962	-	2.210
Waardeveranderingen financiële vaste activa en effecten	-67.046	-40.000	-53.030
Overige opbrengsten financiële vaste activa en effecten	78.122	75.500	76.647
Totaal financiële baten	12.038	35.500	25.827

De financiële baten zijn in het verslagjaar gedaald. Door de renteontwikkelingen heeft de bank in 2020 voor het eerst een gering bedrag aan negatieve rente op aangehouden liquiditeiten in rekening gebracht. Evenals in het jaar 2019 zijn de baten nagenoeg geheel gerealiseerd uit het belegde vermogen dat in overeenstemming met de voorschriften van het ministerie OCW is belegd in vastrentende waarden.

De waarde van het belegde vermogen met inbegrip van de ongerealiseerde koersresultaten, liet gedurende het verslagjaar lichte fluctuaties zien. Het resultaat op het belegde vermogen (inclusief de ongerealiseerde koersresultaten) was in 2020 - 0,04% tegenover + 2,23% in 2019.

WNT-VERANTWOORDING 2020 STICHTING PCBO APELDOORN

De Wet Normering Topinkomens (WNT) is van toepassing op Stichting PCBO Apeldoorn. Het voor Stichting PCBO Apeldoorn toepasselijk bezoldigingsmaximum is in 2020 € 157.000. Dit betreft het bezoldigingsmaximum voor het onderwijs, klasse D. (aantal complexiteitspunten: a. driejaarsgemiddelde van de totale baten per kalenderjaar: 6 complexiteitspunten, b. driejaarsgemiddelde van het aantal leerlingen: 3 complexiteitspunten, c. het gewogen aantal onderwijssoorten of sectoren: 1 complexiteitspunt; totaalscore 10 complexiteitspunten).

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Bedragen x € 1	drs. E. Kopmels	drs. J. Boomsma	drs. W.L.M. Schotman
Functiegegevens	Bestuurder	Bestuurder	Bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01-01-2020 - 31-12-2020	01-01-2020 - 31-12-2020	n.v.t.
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,95	1,0	n.v.t.
Dienstbetrekking	ja	ja	n.v.t.
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 123.601	€ 112.824	n.v.t.
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 19.402	€ 19.057	n.v.t.
Subtotaal	€ 143.003	€ 131.881	n.v.t.
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 149.150	€ 157.000	n.v.t.
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totaal bezoldiging	€ 143.003	€ 131.881	€ 0
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2019			
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01-01-2019 - 31-12-2019	01-10-2019 - 31-12-2019	01-01-2019 - 29-12-2019
Omvang dienstverband	1,0	1,0	1,0
Dienstbetrekking	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 115.456	€ 24.673	€ 97.215
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 19.592	€ 4.724	€ 18.945
Subtotaal	€ 135.048	€ 29.397	€ 116.160
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 152.000	€ 38.312	€ 151.167
Totaal bezoldiging 2019	€ 135.048	€ 29.397	€ 116.160

WNT-VERANTWOORDING 2020 STICHTING PCBO APELDOORN

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Bedragen x € 1 **mr. G.A. Biersteker** **ir. C.E. Krist-Spit** **drs. I. Lammerse** **drs. J. Sterenborg- van der Schaaf** **prof. dr. B.J. ter Weel** **drs. M.J.J. Pinto- Stam** **R.E. van der Pot**

Funcțiegegevens	Lid	Lid	Lid	Lid	Voorzitter	Lid	Lid
Aanvang en einde	01-01-2020 - 31-10-2020	01-01-2020 - 31-12-2020	01-01-2020 - 31-10-2020	01-01-2020 - 31-12-2020	01-01-2020 - 31-12-2020	15-10-2020 - 31-12-2020	15-10-2020 - 31-12-2020

Bezoldiging

Bezoldiging	€ 5.667	€ 6.800	€ 5.667	€ 6.800	€ 10.200	€ 1.444	€ 1.444
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 13.083	€ 15.700	€ 13.083	€ 15.700	€ 23.550	€ 3.346	€ 3.346
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Bezoldiging

Reden waarom de overschrijving al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2019

Bedragen x € 1 **mr. G.A. Biersteker** **ir. C.E. Krist-Spit** **drs. I. Lammerse** **drs. J. Sterenborg- van der Schaaf** **prof. dr. B.J. ter Weel** **prof. dr. B.J. ter Weel** **drs. B. Kozijn**

Funcțiegegevens	Lid	Lid	Lid	Lid	Voorzitter	Lid	Voorzitter
Aanvang en einde	01-01-2019- 31-12-2019	01-01-2019- 31-12-2019	01-01-2019- 31-12-2019	01-01-2019- 31-12-2019	01-03-2019- 31-12-2019	01-01-2019- 28-02-2019	01-01-2019- 28-02-2019

Bezoldiging

Bezoldiging	€ 5.100	€ 5.100	€ 5.100	€ 5.100	€ 6.233	€ 567	€ 567
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 15.200	€ 15.200	€ 15.200	€ 15.200	€ 19.115	€ 2.457	€ 3.685

Opgave accountantshonorarium

De honoraria van de accountant over 2020 zijn als volgt:	2020
	€
1. controle van de jaarrekening	36.760
2. overige controlewerkzaamheden	-
3. fiscale advisering	-
4. niet controlediensten	-
Totaal honorarium accountant	36.760

C. OVERIGE GEGEVENS

7.10 Bestemming van het nettoresultaat

Ten aanzien van de resultaatbestemming zijn er geen statutaire bepalingen.

7.11 Gebeurtenissen na balansdatum

Op dit moment zijn er geen gebeurtenissen bekend die een materiële invloed hebben op de koers van PCBO Apeldoorn.

7.12 Bijlagen jaarrekening

Staat van baten en lasten VAN DE STICHTING over 2020

(private exploitatie)

	Exploitatie 2020 €	Begroting 2020 €	Exploitatie 2019 €
BATEN			
Onroerend goed			
Huurwaarde kantoorpand	94.000	94.000	94.000
Huuropbrengst schoolgebouw De Diamant Het Rooster (eigen investering t.b.v. kinderopvang)	16.748	15.000	15.866
Financiële Baten			
Beleggingsopbrengsten	-	500	54
Totaal baten	110.748	109.500	109.920
LASTEN			
Onroerend goed			
Onderhoud gebouw	11.021	4.500	5.153
Verzekeringen en belastingen	5.541	6.500	5.001
Afschrijvingen kantoorpand en schoolgebouw	54.803	54.800	54.803
	71.365	65.800	64.957
Algemene kosten			
Afscheidsgeschenk groep 8 en overige kosten	22.530	31.700	21.712
Totaal lasten	93.895	97.500	86.669
Exploitatiesaldo	16.853	12.000	23.251